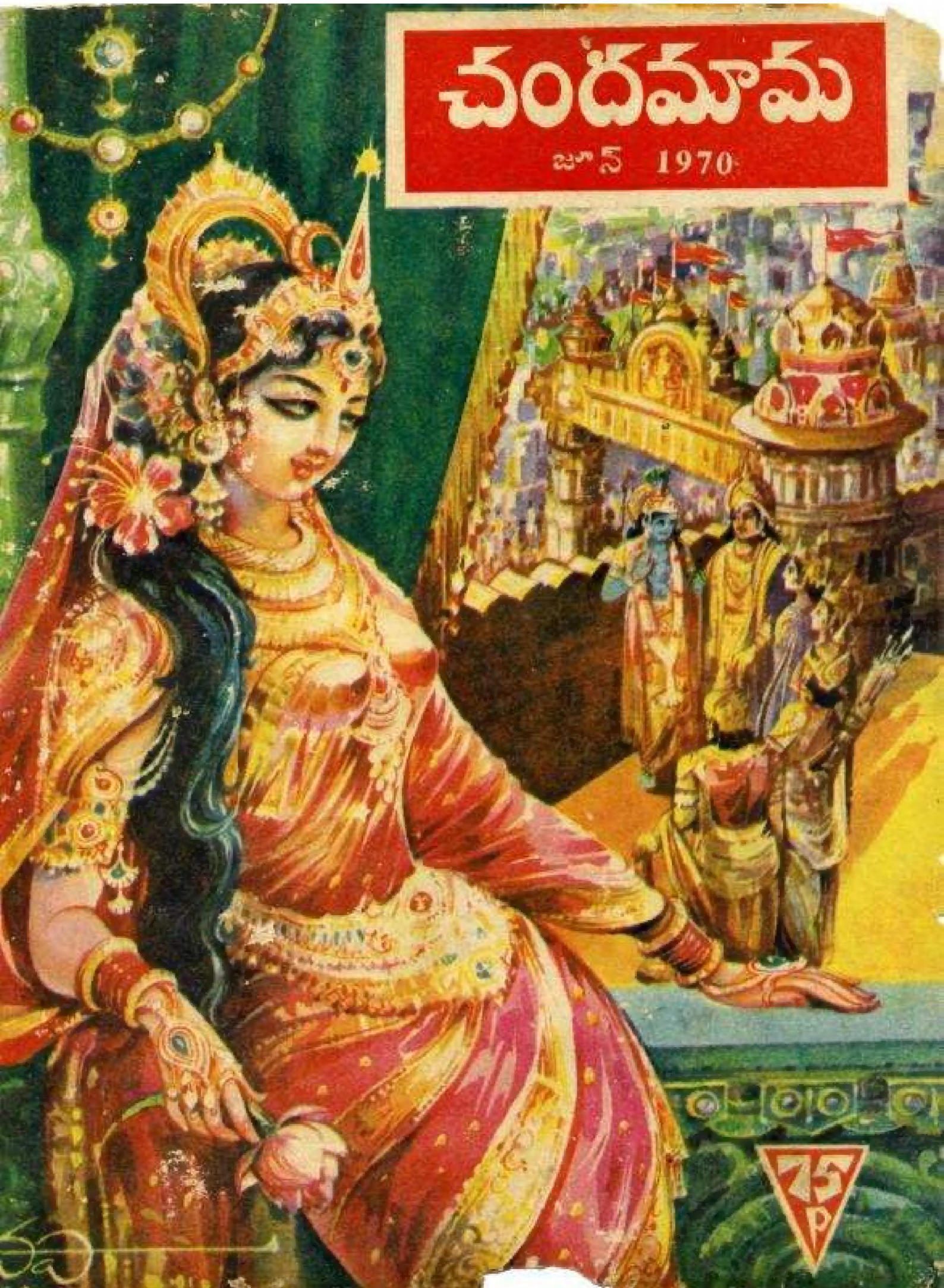

చందమామ

జూన్ 1970

for personal or Official Stationery

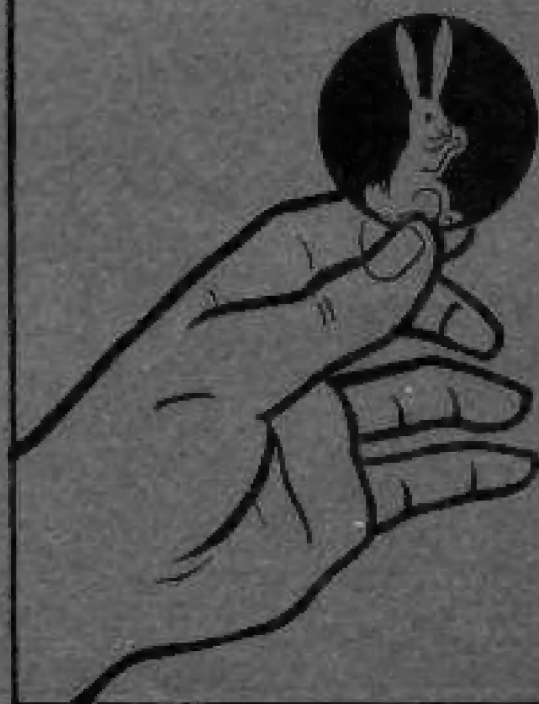
CHANDAMAMA PRESS

VADAPALANI - MADRAS-26.

OFFERS YOU

FINEST PRINTING

EQUIPPED WITH

PHOTO GRAVURE

KLIMSCH CAMERA

VARIO KLISCHOGRAPH

BLOCK MAKING

AND A HOST OF OTHERS...

కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్తో నోటి దుర్వాసనను అపండి... రోజంతా దంతక్షయాన్ని నివారించండి!

DC.G.41

కాల్గేట్ 10 మందిలో 7 గురికి వెంటనే నోటి దుర్వాసనను నివారించినదని, రోజంతా అయిన వెంటనే కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్ రోమకొంటే ఎక్కువ తుంకమును, ఎక్కువ సుందరి అనికల్పించి దంతక్షయ చరిత్రలో మార్పును ఎవ్వరూ ప్రకటించినట్లు కాస్త సరిగ్గా నిరూపించినట్లు, ఎందుకంటే: కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్లో ఒకసారి వట్ల రోమకొంటేనే 85% వరకు నోటి దుర్వాసన మరియు దంతక్షయమును తగ్గించే మాన్య శ్రమలు పోతాయి. కాల్గేట్ను మార్కెట్ లో యా యాచు ఉన్నది! ఎంతో ధక్కుపెట్టే మెంట్ తుది కూడ ఉంది...కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్లో రోజూ వట్ల రోమకొంటేను నిర్ణయం యివ్వవలెదామి!

కుర్రపైత, కాకా క్వావకు మరియు తెల్లగా మెంపే వట్లకు...వెక్కువమంది జనులు ప్రపంచములో ఏ యితర టూత్ పేస్ట్ కంటే కాల్గేట్ నే కొంటారు!

చందమామ

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

దేవుడి ప్రభావం	 2	వెండిబాతుగుడ్డు	 30
శోకకారణం	 6	మాయదారిముసలిది - 1	 33
శిథిలాలయం - 30	 9	వాణికుమారి	 41
ముగ్గురురాణులు	 17	మహాభారతం	 49
కురూపిరాజకుమార్తె	 23	లెనిన్ గాథలు	 57

ఇవి గాక ఫోటో శిల్పికల పోటీ, మరి ఎన్నో ఆకర్షణలు.

రంగురంగులు, రకరకాలు, కొత్తకొత్త డిజైన్లు, పిల్లలకు పెద్దలకు
ఎటువంటి బట్టలు కావలసినా మీ ఆభిరుచికి తగిన సరకులు లభించును
ఒక్కసారి మా షాపింగ్ సెంటర్ కు దయచేయండి!

REKHA CLOTH Emporium

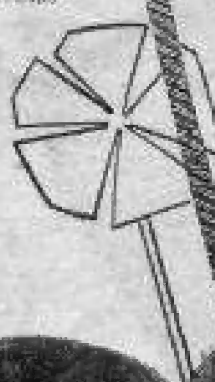
రేఖా క్లాత్ ఎంపోరియమ్

3277. రాష్ట్రపతి రోడ్.

సికింద్రాబాద్ - 1

[ఫోన్ : 73064]

మహానాటకం

తెదేవి

ప్రతి శుభ్రాంశుల, రమ్య నాటకాల
కథలు ఆర్.వి.ఎస్. నాటకాల

ఇది ఒక అద్భుతమైన నాటకం, ఇది ఒక అద్భుతమైన నాటకం, ఇది ఒక అద్భుతమైన నాటకం
ఈ కథ చిత్రీకరణకు ముందు, ఇది ఒక అద్భుతమైన నాటకం

SUVARNA

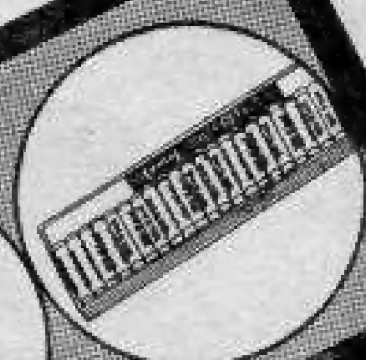
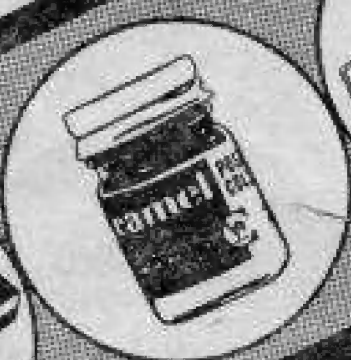
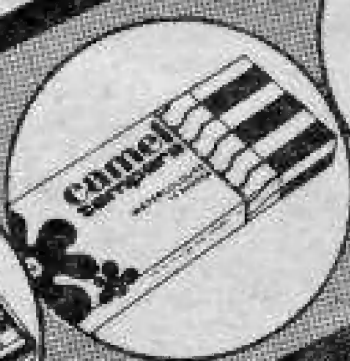
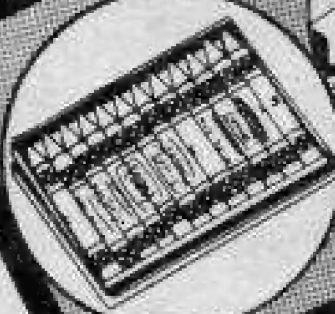

కమెల్

ఆర్ట్ కలర్స్ వడపయోగించండి

మీ
జీవితం
అనంద
భరితం చేసుకోండి

కమెల్ కలర్స్ లిమిటెడ్

ఆర్ట్ పెంటియర్స్ డివిజన్,
కె.ఆర్. నగర్, అంబేద్కర్ రోడ్, బొంబాయి-59.

ఉలాసపు తీయని
తేనెలతో మీ తీరిక వేరయి
నించండి. ఉపోలోకంలో
విచ్చించి దీనిగా ఉయ్యాల
బాగుండి. రంగులు కలపండి.
మీ ఆలోచనలను చూపు
లేఖలు వ్రాయండి. తీవ్రం
ఉల్లిపడే రంగులు రంగులు
క్రొత్త ప్రపంచంలోకి
కొంగి చూడండి.

మంచి నీరమైన, సంపూర్ణమైన
వర్ణశ్రేణికి చెందిన ఆర్ట్
కలర్స్—వేక్స్ (తేయోన్స్),
అయిల్ పెయింట్స్, ట్యూబ్
కలర్స్, పోస్టర్ కలర్స్,
బ్రష్ పెయింట్ మరియు కేక్
కలర్స్—ప్రత్యేకంగా మీ
కోసం కమెల్ తయారు
చేస్తున్నారు.

PRATIBHA-70-3 TEL

Chandamama - H I N D I
Chandamama - T E L U G U
Chandamama - K A N N A D A
Chandamama - G U J A R A T I
Chandamama - M A R A T H I
Ambulimama - T A M I L

GRAMS: "CHANDAMAMA"

PHONE: 444851 - 6 LINES

ESTD. 1947

CHANDAMAMA PUBLICATIONS

2 & 3, ARCOT ROAD :: VADAPALANI :: MADRAS - 26

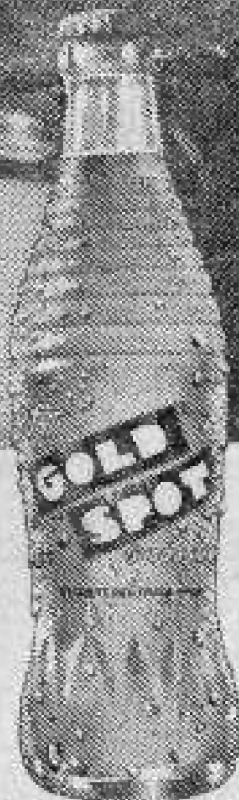
"చందమామ అంగ్లభాషలో ఎందుకు వెలువడడం లేదు?" అని పాఠకుల దగ్గర్నుంచి గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా నాకు అసంతృప్తికంగా లేఖలు వస్తున్నాయి. వాటిని పురస్కరించుకుని, అంగ్లంలో కూడా 'చందమామ'ను వెలువరించడానికి నిశ్చయించుకున్నాను. జూలై మాసం నుంచి అంగ్ల 'చందమామ' లభించబోతున్నది! ఇదివరలో మీరు చదవని ఎన్నో కథలు ఇందులో వుంటాయి. భారతీయ ఇతిహాసానికి సంబంధించిన అద్భుత గాథలు; వాటితోపాటు రష్యా, సిసిలీ దేశాలకు చెందిన చెరోక కథా ఉంటాయి. 75 పైసలకు కచ్చితమైన విలువ కనిపిస్తుంది; అందు వల్ల ఒక కాపీ కొనుక్కుని మీరే చూడవచ్చుగా!

సంపాదకుడు

**మజా మజాగా ఉండండి...
గోల్డ్ స్పాట్ త్రాగండి!**

గోల్డ్ స్పాట్ - ఇప్పుడే మీ కోసం ప్రత్యేకంగా
వారికి ఇవ్వబడిందని మీరే చాచి రుచి,
నిమిషమేమిగింటే రుచిలో, తీవ్రం పొడవైన చాచే.
గోల్డ్ స్పాట్, చాపాచుకో మీ మందో చక్కం
వరల్డ్వైడ్ ప్రాస్సియూరు చేయించి, మనో సుఖాని
అందరినీ, గోల్డ్ స్పాట్ త్రాగండి.
చాచా రుచి కోసం గోల్డ్ స్పాట్

mcm/eb/8b tel

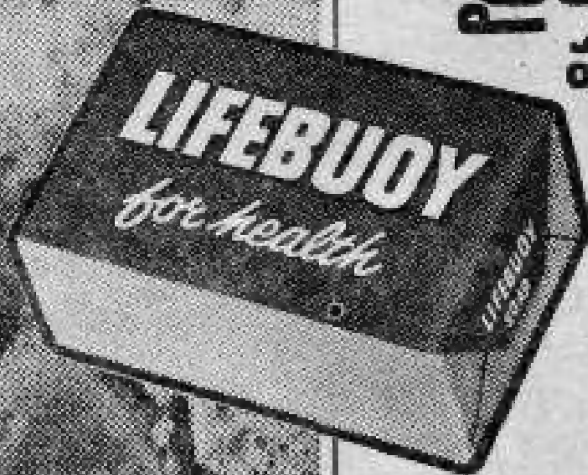

మీ ముఖ
సౌందర్యానికి

రెమి®
టాల్కం పౌడర్

వెక్కడ
లైఫ్ బాయ్
 వున్నదో అక్కడ
 ఆరోగ్యం
 వున్నది

లైఫ్ బాయ్
 మురికితో గల సూక్ష్మ
 క్రిములను కడిగివేస్తుంది

రింజాస్ -L. 62-77 TL

హిందుస్తాన్ లిమిటెడ్ వారి విశిష్ట ఉత్పత్తి

త్వరతో వస్తున్నారు!

రామ విజేతా ఫిలిమ్స్ ప్రొడక్షన్స్

తల్లి తండ్రులు

కల్పకల్పి & సర్దుకర్త

కె.బాబురావు

నిర్మాత

కె.వి.ప్రభాకర్

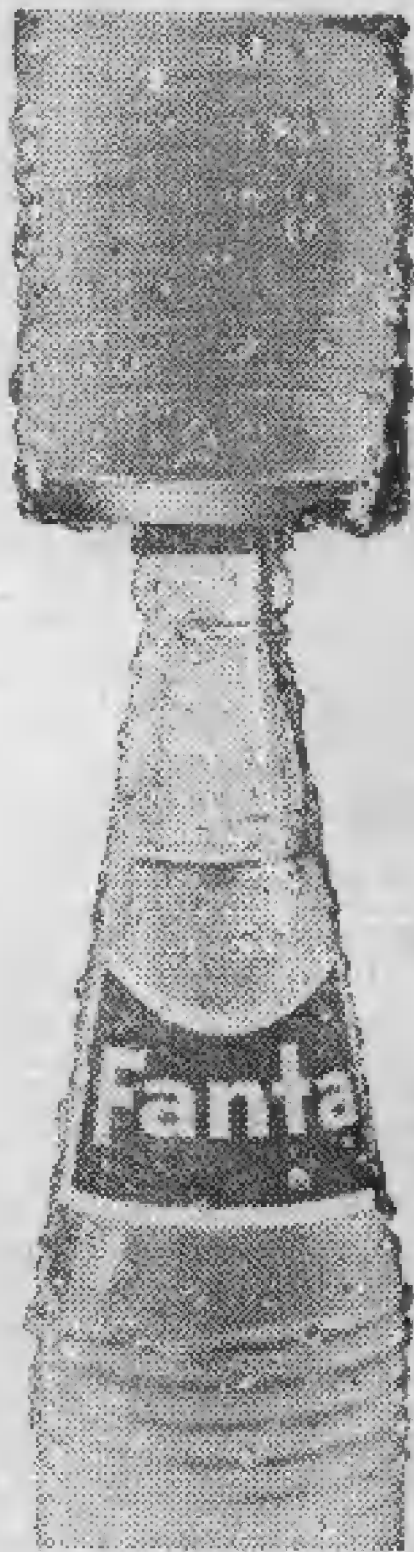
నిర్మాత & ఘంటసాల

నిర్మాత: ఇ.ప్ర. జోషి, నిర్మాత: కె.బాబురావు
నిర్మాత: కె.వి.ప్రభాకర్, నిర్మాత: ఘంటసాల

TECHNICAL

www.KVPR.com

ఉల్లాసపు
పానీయం
ఎప్పుడైనా
చవిగొన్నారా?

FANTA IS A REGISTERED TRADE MARK OF THE CHEROKEE COMPANY

ఫాంటా ఆరంజీ
రుచినేమందును?
మరిమరీ దాహం
కావాలని పించును!

ఫాంటా కో.లో కో.వెబిసి ఆఫీస్

CHCF-3-152 75L

Rama Rao H. S.

అయిస్. మూర్తిన్
పచ్చని సంసారం

క్రిస్ట్-దర్శకత్వం: సి.లక్ష్మీదేవ్ - నిర్మాత: ఆ.నారాయణ
 లక్ష్మీ ఫిలింస్ ప్రిజెంట్

J. K. SHAI

విసవేవచ్చినదని భయము ఎంత మాత్రము అవసరము లేదు.

క్రమముగా ప్రతిదినము అగోకా గాండల్ ఫుడ్ - పేస్ - టాల్కు మరియు అల్పర్పస్ పౌడర్స్ ఉపయోగించిన వెనటి కాపమును తెలియనివ్వదు. వేసవివల్ల కలిగిన చెమట గుల్లలు, చేర్మం ఎరుపు, మంటలు వగైరాలను పొగొట్టి శరీరమునకు చల్లదనమును - హాయిని కలిగించును. మరియు, ఏటి మనోహర చందన పరిమళము మిమ్ములను దీన మంత్రము ఉత్సాహ భరితులను చేయును. నేడే ఉపయోగమును ప్రారంభింపుడు.

విజయా కెమికల్స్, మద్రాసు - 7.

పొదుపుకీ, అందానికీ
ఎల్లప్పుడూ వాడవలసినవి

AMARJOTHI FABRICS
BEDSPREADS - FURNISHINGS - FANCY TOWELS

తయారు చేయువారు :
అమర్జోతి ఫ్యాబ్రిక్స్,
పోస్టాఫీసు నం. 22, కడూర్ (ద.కా.)
ప్రాంతాలు : బొంబాయి-ఢిల్లీ

మద్రాసు ఏజెంట్లు :
అమర్జోతి ట్రేడర్స్,
99, గెడెన్ స్ట్రీట్, మదరాసు-1
ఫోన్ : 28438

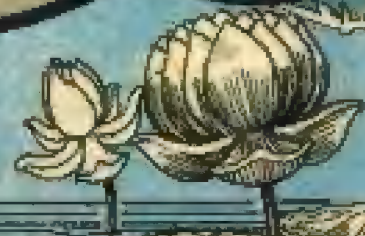
చందమామ

సంపాదకుడు: 'చక్ర పాణి'

మానవ యత్నంవల్ల సాధ్యం కాని దానికి దేవుణ్ణి నమ్ముకోవటంలో అర్థం ఉంటుందిగాని, తన భారమంతా దేవుడి పైనే వేసి, చేతులు కట్టుకు కూర్చున్న వాడు మూఢుడు. ఈ నీతి "దేవుడి పై భారం" అన్న కథలో మనకు స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది.

మరొకరకం మనుషులు తాము అశీం చిన దానికి మించిన సుఖాలు సంప్రప్త మైనా వాటిని పొగొట్టుకునే చిలిపిపనులు ఏదో చేస్తారు. అవే వారికి "శక కారణం" అవుతాయి.

సంపుటి 46 జూన్ '70 సంచిక 6

దేవుడివైభవం

పూర్వం పర్షియాదేశం లోని ఒక గ్రామంలో ఫకీరు ఒక యంత్రవాడు. వాడు వట్టి మూర్ఖుడూ, పోమరిపోతునూ. కాళ్ళూ, చేతులూ ఉండి, కావలసినంత బలం పున్నా కష్టం చేసి బతకాలన్న ఇచ్చలేదు వాడికి. అసలు కష్టానికి అతని ఒళ్ళు వంగేది కాదు. కడుపు నింపడం కొనం యాచన చేసేవాడు. మిగిలిన కాలమంతా నిద్రపోతూనే, అటూ ఇటూ తిరుగుతూనే వెళ్ళబుచ్చేవాడు. "ఎద్దులా పున్నావు, కష్టం చేసే బ్రతక లేవా?" అని ఎవరెన్ని తిట్టినా పట్టించుకునే వాడుకాడు.

అయితే, రాను రాను అతనికి ఊళ్ళో బిక్షం పెట్టేవాళ్ళ కరువయ్యారు. ఒక్క పూట తిండికి గడవడం కూడా గగనమై పోయింది. ఇక ఆ పూళ్ళో పుండడం సాధ్య పడదనిపించి, మరొక వూరికి వలసపోతే అక్కడ కొంతకాలం గడపవచ్చు ననుకొని,

ఒకనాటి ఉదయం ప్రక్క వూరికి బయలు దేరాడు ఫకీరు.

మధ్యలో ఒక పెద్ద అడవి దాటవలసి వచ్చింది. ఫకీరు అడవి కుండా ప్రయాణం చేస్తూండగా ఒకచోట కాళ్ళూ, చేతులూ లేని నక్క ఒకటి కనిపించింది. అశ్చర్య పోయాడు ఫకీరు :

"అహ, భగవంతుని సృష్టి! కాళ్ళూ, చేతులూ లేకుండా ఈ నక్క ఈ భయం కరాటవిలో ఎలా జీవిస్తున్నట్టు? ఆహారం ఎలా సంపాదించుకుంటున్నది?"

ఫకీరు ఇలా అనుకుంటూండగా, పెద్ద పులి ఒకటి జింకను చంపి అటుగా ఉడ్చు కొని వచ్చింది.

పులిని చూడగానే ఫకీరు ఒక పాద చాటున, నక్కి కూర్చున్నాడు.

పెద్దపులి తన అకలి తీరేవరకు జింకను కొంతవరకు తిని, మిగిలిన దాన్ని అక్కడే

వదిలేసి వెళ్ళిపోయింది. పులి తినగా మిగి-
లిన జింక దేహాన్ని, కాళ్ళూ, చేతులూ లేని
ఆ మొండి నక్క తిని, ఆకలిపీర్చుకున్నది.

ఫకీరుకు ఒక గొప్ప సత్యం తెలిసి పచ్చి
సట్టు అనిపించింది. సకల జీవపోషకుడైన
సర్వేశ్వరుడే ఆ మొండి నక్కకు ఆవసర
మైన అహారాన్ని సకాలంలో దానికి అంద
జేస్తున్నాడు!

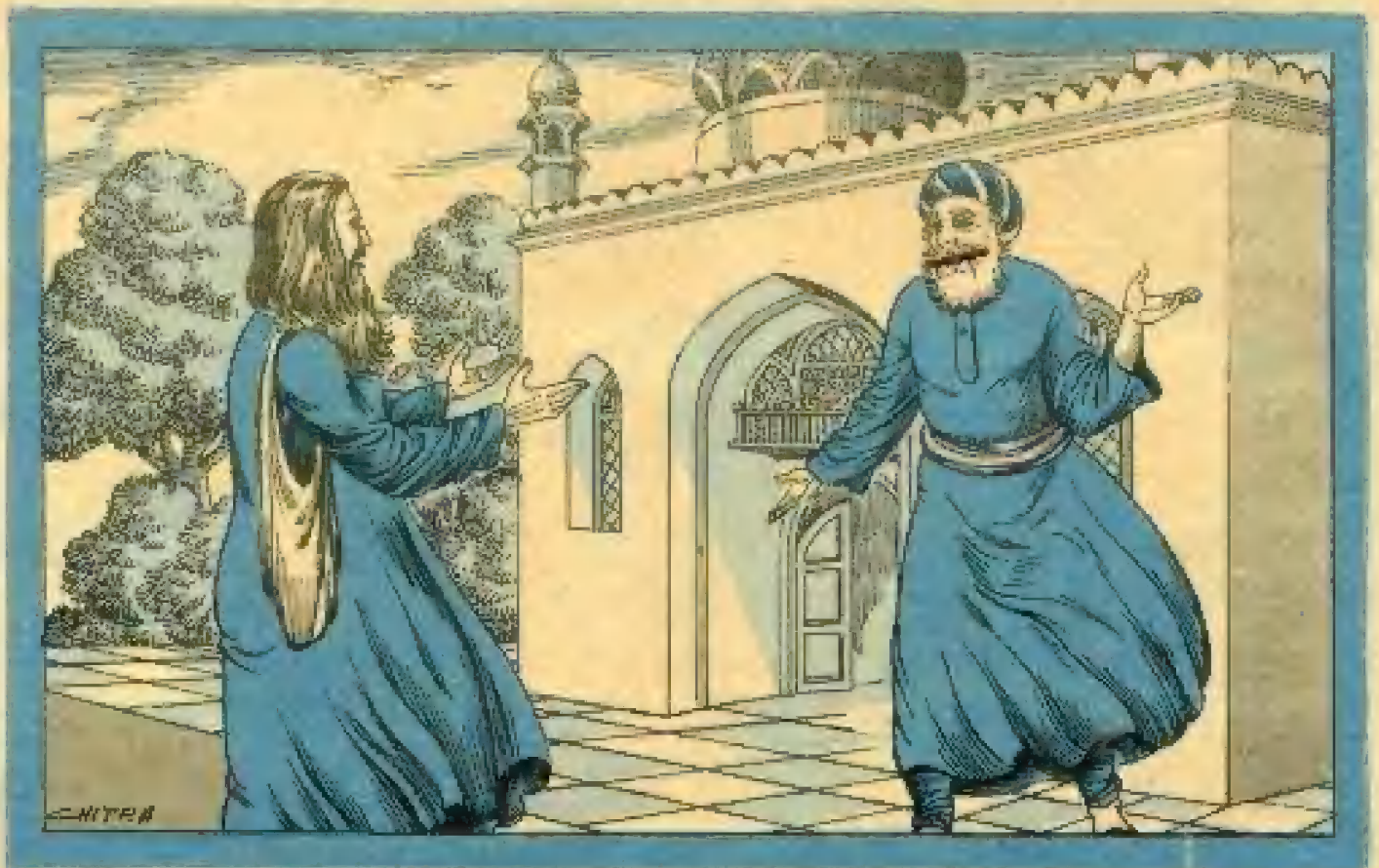
భగవంతుడికి గల ధర్మబుద్ధిపై ఫకీరుకు
అపారమైన విశ్వాసం పుట్టుకొచ్చింది.

“భగవంతుడు ఆ మొండి నక్కకు ప్రతి
రోజూ దాని అహారం అందిస్తున్నట్లే, నాకు
మాత్రం ఎందుకు అందించడు? నేను ప్రతి

ఇంటికీపోయి యాచించవలసిన ఆవసరం
ఏమిటి? ఏమైనాసరే ఇకమీదట నేను ఎవ
రినీ తిండి యాచించబోను. భగవంతుణ్ణే
నేమ్ముకుంటాను. నక్కలాగే నేనూ ఒక
మూల కూర్చుంటాను. నా దిన ఖతైం భగ
వంతుడే నా దగ్గిరికి వంపిస్తాడు,” అని
నిశ్చయించుకుని ఆ ఫకీరు గ్రామం వైపు
ప్రయాణం సాగించాడు.

ఆతను ప్రక్క గ్రామం చేరి తిన్నగా
మసీదు వద్దకుపోయి, జోలెకట్టి మసీదు
ముందు నిలబడ్డాడు.

అక్కడున్న ఒక పెద్ద మనిషి ఫకీరును
చూసి, “అయ్యా, ఇక్కడ ఎవరూ లేరు.

మరొక చోటికి పోయి యాచించు," అని సలహా ఇచ్చాడు.

"ఇట్లంటూ ఉన్న తరవాత ఎవరూ ఉండక పోవటమేమిటి? ఇందులో ఉండే వారు దీనుల అవస్థకు జాలి చెందరా?" అన్నాడు ఫకీరు.

ఆ పెద్ద మనిషి చిరాకుపడుతూ, "ఇక్కడ ఉండేది ఎవరనుకుంటున్నావు? నీకూ, నాకూ ప్రాణం ఇచ్చినవాడూ, సకలజీవ పోషకుడూ అయిన సర్వేశ్వరుడు. అతన్ని అపహాస్యం చెయ్యకు. దయవుంచి వెళ్ళిపో," అన్నాడు.

"సర్వేశ్వరుడి ఇంటి ముందు యాచించి వట్టి చేతులతో వెళ్ళిపోవటమేమిటి? ఏమైనా సరే నా బిజాన్ని తీసుకోకుండా ఇక్కడి నేకంచి పోను!" అంటూ ఫకీరు ఒక చెట్టు నీడన జోలెదీపి, "దీనపోషకా, నీ అదృశ్య భండారం నుంచి నా దీన బత్తెం పంపించు!" అంటూ బైతాయించాడు.

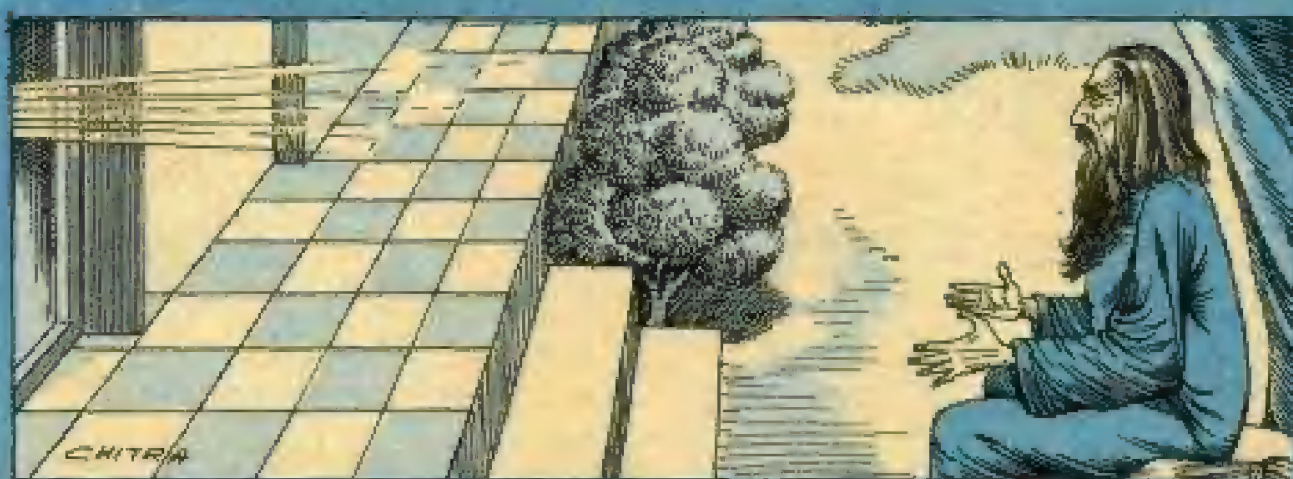
ఫకీరు ఆ పూరికి కొత్త కావటం చేత అతన్ని గురించి వట్టించుకున్నవాడే లేక పోయాడు.

కొంతకాలానికి, తిండిలేక ఫకీరు శుష్కించాడు. అతని కండలన్నీ కరిగిపోయి, చర్మమూ, ఎముకలూ మిగిలాయి. ఫకీరు అవసానదశను చేరుకుంటున్నాడు.

ఆ సమయంలో మసీదు అంతర్భాగం నుంచి ఈ మాటలు వినిపించాయి :

"మూర్ఖుడా, నీవు కాళ్ళూ, చేతులూ లేని మొండి నక్కవా? శక్తి కలిగి ఎంగిలి మెతుకులకు ఆశ పడటం నీచం. కాయ కష్టంతో పరుల సౌఖ్యానికి పాటుపడేవారిని నేను అనుగ్రహిస్తాను."

ఈ మాటలు విని ఫకీరు సిగ్గుపడ్డాడు. అతనికి జ్ఞానోదయమయింది. కొస ప్రాణంతో అతను మసీదు నుంచి బయటపడి, అ నాటి నుండి కాయ కష్టం చేసి, నలుగురిలో పరువుగా బ్రతకసాగాడు.

ఆమోలీవారిణి

ఘట్ జామోపి, జరా కృకోపి, శిథిల ప్రాయోపి, కష్టాందశా
మావన్నోపి, వివస్న దీధితిరపి, ప్రాణేమ సశ్యత్స్వపి,
మత్తేభేంద్ర విభిన్నకుంభ విశితగ్రాపైక బద్ధస్పృహః,
శిం శర్ణం తృణమత్తి మానమహతా మగ్రేసరః కేసరీ.

1

(ఆమితమానం గల సింహం అకలితో అలమటించినా, ముసలిదయినా, కష్టదశలో ఉన్నా, శక్తి ఉడిగినా, ప్రాణాలు పోయే స్థితిలో ఉన్నా కూడా ఎనుగు కుంభస్థలం చీల్చి తినాలని కోరుతుంది గాని, ఎందుగడ్డి తినగోరుతుందా?)

లాంగూలచాలన మధశ్చరణావమాతం,
భూమౌ నిపత్య వదనోదర దర్శనం చ,
క్వా పిండదస్య కురుతే గజపుంగ వస్తు
ధీరం విలోకయతి చాటు శతైశ్చ భుంక్తే.

2

(కుక్క తన తింత పిండం చేసేవాణ్ణి చూసి రోక అడించి, భూమి మీద తెల్లకిలా పడి నోరూ, పొట్టా చూపించుతుంది. కాని ఎనుగు మావటివాడి చేత ఎంతో తియ్యగా కబుర్లు చెప్పించుకుంటూ గంభీరంగా తింటుంది.)

పరివర్తిని సంసారే మృతః కో వా న జాయతే ?
స జాతో యేన జాతేన యాని వంశస్స మున్నతిమే.

3

(జనన మరణ పరివర్తనలో చచ్చిన వారిలో పుట్టనివాడెవడు? ఎవడి వల్ల వంశం పైకి వస్తుందో వాడి పుట్టుకే పుట్టుక.)

శోకకారణం

మీక గ్రామంలో రాజహంసుడనే ఒక యువకుడుండేవాడు. అతనికి తల్లిదండ్రులూ, అన్నదమ్ములూ ఎవరూ లేరు. తండ్రి సంపాదించిన దంతా విచ్చల విడిగా ఖర్చు చేసి, బికారి అయిపోయాక పశ్చాత్తాపం చెంది, ఎక్కడికైనా పోయి, ఏదో విధంగా ధనం సంపాదించుకుని, ఒళ్ళు దగ్గర పెట్టుకుని బతుకుదామని నిశ్చయించుకుని ఇల్లు విడిచి బయలుదేరాడు.

అతను చాలా దూరం ప్రయాణం చేసి అలసిపోయి, ఒక చెట్టు కింద విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉండగా ఒక శ్రీమంతుడు అటుగా వచ్చాడు.

అయన మంచి బట్టలూ, మేలైన తలపాగా ధరించి ఉన్నాడు. అయన రాజహంసుణ్ణి పలకరించి, అతని పరిస్థితి తెలుసుకుని, "నువ్వు నా వెంట మా ఇంటికి వచ్చేయ్. నాతోపాటు ఉండిపో. నిన్ను నా తమ్ముడి

లాగా చూసుకుంటాను. నీకు ఏ లోటూ జరగదు. అయితే, మా ఇంటో అందరూ అస్తమానమూ ఏడుస్తూ ఉంటారు. దానికి కారణం ఏమిటో తెలుసుకోవటానికి ప్రయత్నించకు," అన్నాడు.

ఈ విర్బాటుకు రాజహంసుడు సంతోషంగా ఒప్పుకున్నాడు.

ఆ పెద్ద మనిషి ఇల్లు రాజభవనం లాగున్నది. రాజహంసుణ్ణి ఎవరూ సేవకుడు లాగా చూడలేదు. అయితే అందరినీ ఏడుపు ముఖాలే. కారణం తెలుసుకోవాలని కుతూహలమైతే కలిగింది గాని, శ్రీమంతుడి మాట గుర్తుకొచ్చి రాజహంసుడు తన కుతూహలాన్ని అణచుకున్నాడు.

అస్తమానమూ ఏడుస్తూ ఉండే వారిలో అప్పడప్పడూ ఒక్కొక్కరు చచ్చిపోయేవారు. ఇంటి యజమాని వారికి ఉత్తర క్రియలు చేయించేవాడు.

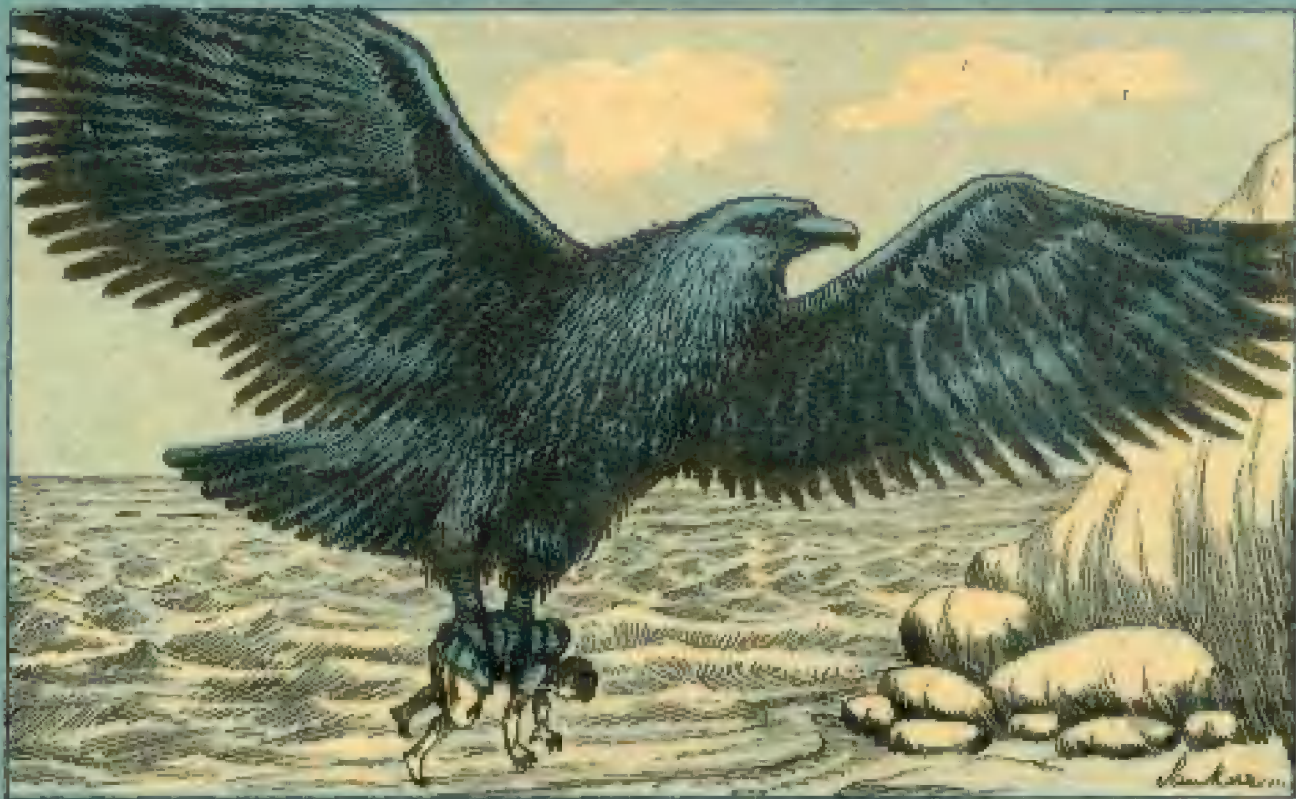
ఒకనాడు ఆయన రాజహంసుడితో, "నేను తీర్థయాత్రకు పోతున్నాను. తిరిగి వస్తానో, రానో, అందుచేత నువ్వే ఈ ఇంటికి యత్న మానిగా ఉండు," అన్నాడు.

"ఈ ఇంటి అందరూ ఎందుకు ఎదుస్తున్నారో చెబుతారా ఇప్పుడప్పు?" అని రాజహంసుడు అడగాడు.

"చెప్పను. వాళ్ళ దుఃఖానికి కారణం తెలుసుకున్నందువల్ల నీ కేమీ లాభం ఉండదు. మరో విషయం. ఈ భవనంలో తూర్పువాకిలి ఎన్నడూ తెరవకు. అది తెరిచి అవతరికి వెళ్ళావంటే పశ్చాత్తాపానికి గురి కాగలవు!" అన్నాడు యజమాని.

ఇలా హెచ్చరించి ఆయన తీర్థయాత్ర లకు బయలుదేరి వెళ్ళిపోయాక ఒకనాడు రాజహంసుడికి ఆ తూర్పు ద్వారం తెరవా అని కుతూహలం కలిగింది. ఆ వాకిలి తెరిస్తే ఒక గది అందులో ఒక పొరంగ ద్వారమూ కనిపించాయి. అతను ఆ పొరంగ గంకుండా నడిచి వెళ్ళి సముద్ర తీరాన్ని చూచుకున్నాడు.

అక్కడ కూర్చుని ఉన్న ఒక బ్రహ్మాండ మైన పక్షి లేచి పచ్చి. రాజహంసుణ్ణి తన కాళ్ళతో పట్టుకుని, సముద్రం మీదుగా ఎగిరి వెళ్ళి, ఒక నిర్జన ద్వీపంలో అతన్ని దించి, ఎటో ఎగిరిపోయింది.

రాజహంసుడు, ఏదన్నా ఓడ వచ్చి తనను రక్షిస్తుందేమోనని సముద్ర తీరాన నిలబడి చూస్తూ ఉండగా, కొంతసేపటికి అటుగా ఒక ఓడ రానే వచ్చింది. దాన్ని నడిపే వారంతా స్త్రీలే. వాళ్ళు అతన్ని తమ ఓడలో ఎక్కించుకుని ఏదో దేశానికి తీసుకుపోయారు.

ఓడ పరంగుగా ఉండిన స్త్రీ అతన్ని రాజ భవనానికి తీసుకుపోయి, "నేను ఈ దేశానికి రాణిని. నేను తగిన వరుణ్ణి వెతుకుతూ నీ కోసం వచ్చాను. నువ్వు నన్ను పెళ్ళాడి, ఈ దేశానికి రాజువై, పాలించు," అన్నది.

"అంత కన్నానా?" అని రాజహంసుడు అమెను పెళ్ళాడి, సుఖంగా అక్కడే ఉండి పోయాడు.

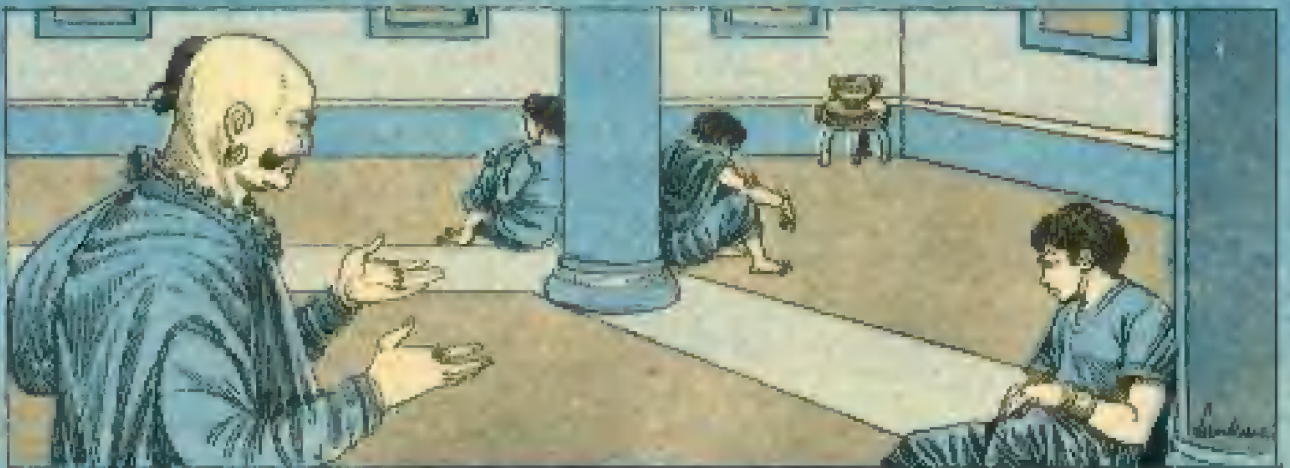
ఒకనాడు అతను తన భార్యతో రాజ భవనం అంతా కలయ తిరుగుతూ ఒక మూసి ఉన్న ద్వారం వద్దకు వచ్చి, "ఈ గదిలో ఏ మున్నది?" అని అడిగాడు.

"అందులో ఏ మున్నదో ఎవరికీ తెలీదు. ఆ తలుపు తెరవరాదని పెద్దల అజ్ఞ," అన్నది రాణి.

అయితే రాజహంసుడు రాణికి తెలియ కుండా ఒకనాడు ఆ తలుపు తెరిచాడు. లోపల సారంగమే ఉన్నది. ఆ సారంగం కుండా వెళ్ళగా సముద్రతీరం వచ్చింది. అతను సముద్రతీరులో అడుగు పెట్టు తూండగానే ఒక బ్రహ్మాండమైన పక్షి అతన్ని ఎత్తుకుని, ఎగిరిపోయి, మొదట ఉండిన భవనానికి చేర్చింది.

అతను తన రాణిని తలుచుకుని ఏడవ సాగాడు. ఆ భవనంలో ఉన్నవారంతా ఎందు కెడుస్తారో అతని కివ్వుడు అర్థమైంది.

తీర్థయాత్రలకు వెళ్ళిన యజమాని తిరిగి వచ్చి, రాజహంసుడిలో మార్పు గమనించి, "నువ్వు మిగిలిన వాళ్ళతో, చేరిపోయావా? నీ మంచి నీకే తెలియలేదు. ఏం చేస్తాం, అనుభవించు!" అన్నాడు.

శిథిలాలయం

30

[వెరి వెలగపండు తిన్న నాంగసోమ మతిచెడి కేకలు పెట్టసాగాడు. పూజారి అతణ్ణి పట్టుకుని, శిథిలాలయం కనుక్కునేందుకు బయలుదేరాడు. కొండ మీద శిథిముఖి వాళ్ళు అతణ్ణి ఎదిరించారు. ఆ సందర్భంలో జాంగలా గాయపడ్డాడు. శిథిలాలయ పూజారి కింది లోయలో పడిపోయాడు. నాంగసోమ లోయలోకి దూకేగాడు. తరవాత—]

నాంగసోమ శిథిలాలయం అంటూ అరిచి వటం. వాళ్ళిద్దరికీ అంతులేని అవేదనను లోయలోకి దూకటం చూస్తూనే శిథిముఖి, కలిగించింది. విక్రమకేసరి నిర్విణ్ణులై పోయారు. గోల్ "శిథి! మనం గొప్ప మిత్రుణ్ణి పోగొట్టు భరా నుంచి ఎంతో నేర్పుగా అతడు పడవను కున్నాం. ఆ వెరివెలగపండులో ఏవో నడిపి, యీ శృశ్చికలంకకు చేర్చాడు. మహత్తర శక్తు లున్నవని నమ్మి, తిని, మార్గంలోనూ, అక్కడికి చేరింతరవాతా ఘోరమైన చావు తెచ్చుకున్నాడు." మొక్కపోని ధైర్యంతో తమకు సహాయ అన్నాడు విక్రమకేసరి. పడ్డాడు. అటువంటి విశ్వాసపాత్రుడు మతి శిథిముఖి ఏదో జవాబు చెప్పబోయేం భ్రమతో లోయలోకి దూకి ప్రాణాలు కోల్పో తలో జాంగలా పెద్దగా మూలుగుతూ,

'చందమామ'

"శిఖిదేరా! నాంగ్ సోమే చచ్చిపోయి వుండడు. ఆ దూకటంలో ఏ మహావృక్షం మీద అయినా పడివుంటే, దాని కొమ్మలు అతణ్ణి కాపాడే అవకాశం వుంది. పైగా, అతడు శిధిలాలయం కనబడినట్టు కేక వేసి మరీ లోయలోకి దూకాడు. అందులో ఏమైనా వాస్తవం వుండవచ్చు." అన్నాడు.

ఆ మాటలు వినిగానే శిఖిముఖి మనసులో కొంత ఆశ మొలకెత్తింది. అతడు జాంగ్లాను సమీపించి భుజం మీద చేయి వేసి అప్యాయంగా నిమిరి, "జాంగ్లా! నీ స్వామిభక్తే కాక, ధైర్యసాహసాలు కూడా నా కెంతో అనందం కలిగిస్తున్నవి.

నువ్వు పట్టుకోకపోతే ఆ శిధిలాలయ పూజారి మళ్ళీ చేజారి పోయివుండేవాడు," అని జాంగ్లా భుజం మీద తగిలిన గాయం నుంచి కారిన రక్తం గడ్డకట్టిపోవటం చూసి, "అరెరె! గాయానికి యింకా కట్టుకట్ట లేదా?" అంటూ చుట్టూ కలయచూశాడు.

అదంతా గమనిస్తున్న వృశ్చికజాతి నాయకుడు చప్పున దాపుల నున్న పాదల్లోకి పోయి ఏదో ఆకుపసరు తెచ్చి, జాంగ్లా గాయానికి పూసి, కట్టు కట్టాడు. అప్పుడు విక్రమకేసరి, జాంగ్లాతో, "జాంగ్లా! నువ్వు చెప్పేదాన్నిబట్టి నాంగ్ సోమే మాత్రమే కాక, దుష్టుడైన శిధిలాలయ పూజారి కూడా ఏ చెట్టుకొమ్మల మీదనే పడి బతికి వుండవచ్చుగదా?" అని అడిగాడు.

"అవును, దేరా! అలా జరిగితే అశ్వర్య పడవలసిందేమీ లేదు," అన్నాడు జాంగ్లా.

ఆ మాట వింటూనే వృశ్చికనాయకుడు కోపంగా ఒక గెంతు గెంతి, "బతికుంటే వాళ్ళిద్దర్నీ పొర్లమినాడు వృశ్చికమాతకు బలి ఇస్తాను. వాళ్ళల్లో ఒకడు మోసకారి, రెండవవాడు వృశ్చికజాతి నాయకుడు మాత్రమే తినే అర్హతగల వెర్రివెలగపండు తిని మాతకు అపచారం చేశాడు," అన్నాడు.

చందమామ

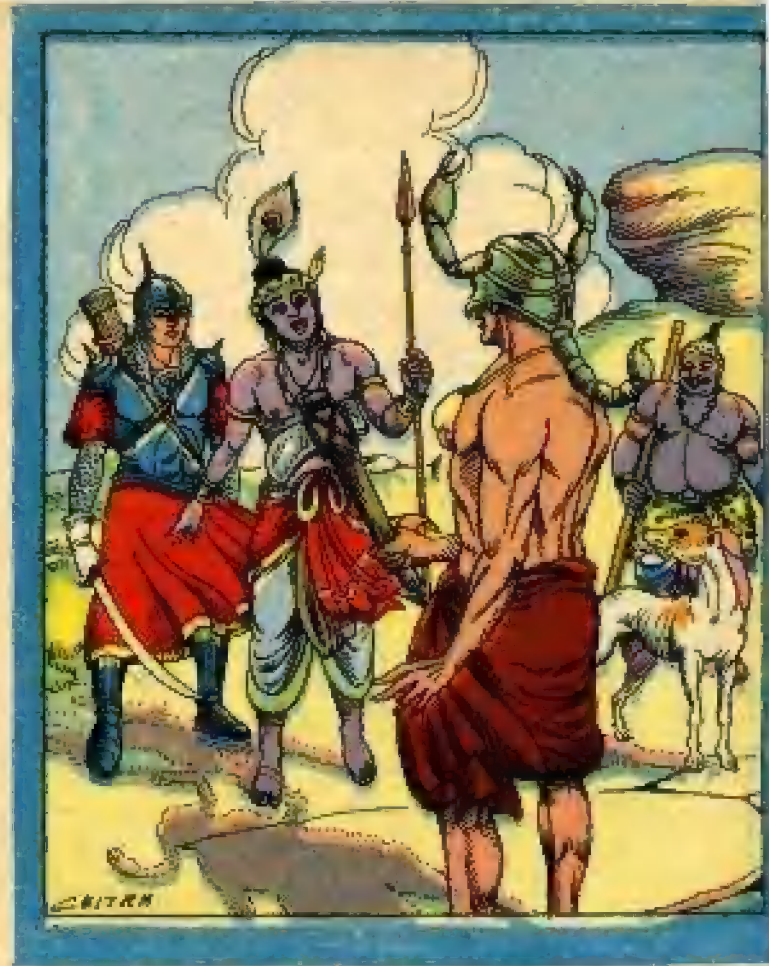

అతడి మాటలు విక్రమకేసరికి చాలా కోపం తెప్పించినై. అతడు చక్రవర్తి కత్తి దూసి, "నువ్వు మొదటి నుంచి యీ లంక కంతా మహారాజునైనట్టు మాటాడు తున్నావు. మనుషుల్ని బలిపెట్టటం అంత చురుకైన అనుకున్నావా? ఏదీ నీ కత్తి చూస్తాను. నీ అయుధం తీసుకుని యివ్ తరికిరా!" అంటూ కొంచెం దూరంగా పోయి నిలబడ్డాడు.

వృశ్చికజాతివాళ్ళలో కలకలం బయలు దేరింది. వాళ్ళు వాళ్ళ నాయకుడి చుట్టూ చేరి గొడవగొడవగా మాట్లాడసాగారు. ఇలా నాలుగైదు నిమిషాలు గడిచింతరవాత వృశ్చికనాయకుడు, తన వాళ్ళను తొలగ దోసుకుని, రాతిగొడ్డలి పైకెత్తి విక్రమ కేసరిని సమీపించాడు.

ఇప్పుడు బలి కన్ను మోరమైన హత్య జరిగిపోనున్నదని శిఖిముఖి గ్రహించాడు. కేసరి ముందు వృశ్చిక నాయకుడు ఎందుకూ కొరగాడు. ఒక్క కత్తి వినురుతో అతడు వాణ్ణి ముక్కలుగా నరకగలడు!

శిఖిముఖి ఒక పెద్ద కేకతో వాళ్ళిద్దర్నీ వారించి జాంగలాను వెంటబెట్టుకుని వాళ్ళ మధ్యకు పోయి నిలబడి వచ్చిరాని ఇభ్యు జాతివాళ్ళ భావలో, "వృశ్చికనాయకా!

నువ్వు తొందరపడకు. కేసరి చేతిలో వున్న కత్తి పదును ముందు, నీ రాతిగొడ్డలి నిరుప యోగం. అసలీ పొట్లాటకు అర్థం లేదు. నువ్వొంత వరకూ వృశ్చికమాత మందిరం ఎక్కడున్నదో కనుక్కోలేదు. అంతేకాక నాంగసోమే బతికి వున్నదీ లేనిదీ కూడా మనకు తెలియదు," అన్నాడు.

జాంగలా వృశ్చికనాయకుడికి అర్థ మయ్యే విధంగా శిఖిముఖి అన్న మాటలు వివరించి చెప్పాడు. నాయకుడు కోపంతో ముక్కుపుటాలు అదురుతూండగా, "ఈ లంక నాది! ఇక్కడికి వచ్చిన వాళ్లంతా నా బానిసలు!" అన్నాడు.

కోపంతో విక్రమకేసరి కత్తి ఎత్తబోయేంతలో శిఖిముఖి అతణ్ణి ఆపి. "ఎవరూ ఎవరికీ యిష్టమై బానిసలు కారుగదా? మా కన్న శక్తిమంతుడవని రుజువు చేసుకుని మాత్రమే నువ్వు మమ్మల్ని బానిసలుగా చేసుకోగలవు. నీ మంచి కోసం చెబుతున్నాను; చూడు; ఈ కత్తి, నీ రాతి గొడ్డలి కన్న పదునైనది, గట్టిది, బలమైనది. నీవు దీన్ని మించిన ఆయుధం, శక్తి సంపాదించుకున్నాడు, మేము బహుశా నీకు బానిసల మవుతాం," అన్నాడు.

వృశ్చికనాయకుడికి, శిఖిముఖి చెప్పింది నాలుగు వాక్యాల్లో గబగబా చెప్పి, బాంగలా

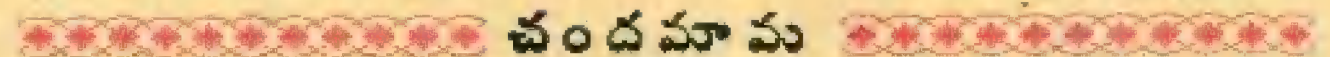

కేసరి చేతిలో వున్న కత్తి మీద తన మణి కట్టును గట్టిగా అనించి, పైకి తీసి బొట బొట కాదుతున్న రక్తాన్ని వృశ్చిక నాయకుడికి చూపుతూ, "కత్తి పదును ఎలాంటిదో తెలిసిందా? యిక శిఖిదొర చెప్పినటు విను," అన్నాడు.

వృశ్చిక నాయకుడు కళ్ళిర్రజేసి, ఒక పోలికేక పెట్టి, చేతిలో వున్న రాతిగొడ్డలిని దూరంగా విసిరి, "ధర్మయుద్ధం! ఆయుధం లేకుండా వట్టి చేతులతో పోరాడుదాం," అంటూ రొమ్ము చరిచాడు.

కత్తి కిందకు జారి, వృశ్చికనాయకుడితో కలయబడేందుకు విక్రమకేసరి పోబోయేంతలో, శిఖిముఖి అతణ్ణి ఆపి. "ఈ వృశ్చిక తెగ నాయకుడితో పోరాడే హక్కు మరో తెగ నాయకుడి కొడుకుది! ఇతడి అనుచరుల్ని మాత్రం ఒక కంట కనిపెట్టి వుండండి," అంటూ వృశ్చిక నాయకుడి మీదికి లంఘించాడు.

ఇద్దరూ మహారోషంతో ముష్టిమాతా లిచ్చుకుంటూ, ఒకళ్ళనొకళ్ళు కింద పడదోసేందుకు తీవ్రంగా పోరాడసాగారు. వృశ్చిక నాయకుడు దేహబలంలో శిఖిముఖి కన్న మిన్న అయినా, శిఖిముఖి కున్న నేర్పూ ఒడుపూ లేనందున, శిఖిముఖి

అతణ్ణ తల మీదా, రొమ్ముల మీదా బలంగా పొడిచి, చివరకు ఒక్క ఊపుతో నేల మీదికి పడదోసి, ఒక చేత్తో అతడి గొంతు విగబట్టి, రెండవచేత్తో జుట్టు పట్టుకుని, తలను ఒకటి రెండుసార్లు నేలకు వేసి గట్టిగా కొట్టాడు.

వృశ్చికనాయకుడు కళ్ళు తేలవేస్తూ, చేతులు రెండూ పైకెత్తి చిన్న గొంతుతో ఏదో అనసాగాడు. జాంగలా అతడి పక్కన వంగి, ఆ మాటలు విని, శిఖిముఖితో, "శిఖి దొరా! ఇక వాణ్ణి ఒదలండి. అజన్మ బానిసనని వేడుకుంటున్నాడు." అన్నాడు.

శిఖిముఖి చెప్పిన లేచి నిలబడ్డాడు. వృశ్చిక నాయకుడు కూడా లేచి కూర్చుని ముందుకు వంగి శిఖిముఖి పాదాలు పట్టుకుని ఏమో గొణిగాడు. తమ నాయకుడు అలా చేయగానే వృశ్చికజాతి వాళ్ళంతా వున్న చోటనే ప్రాణాచారం పడ్డారు.

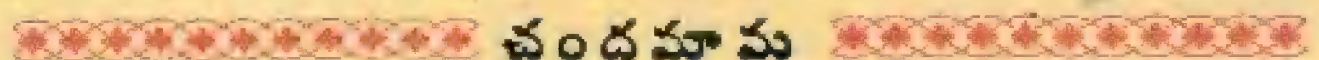
శిఖిముఖి, వృశ్చిక నాయకుణ్ణి లేవ నెత్తి, "మనిషి మరో మనిషికి ఏ పరిస్థితుల్లోనూ బానిస కానవసరం లేదు. జరిగి పోయింది యిద్దరం మర్చిపోదాం. ఇక నుంచి మనం మిత్రులం!" అన్నాడు.

వృశ్చిక నాయకుడి కళ్ళ నుంచి నీళ్ళు జలజలా కింద రాలినై. అతడు శిఖి ముఖికి, విక్రమకేసరికి తన కృతజ్ఞత

చెప్పుకుని, తన బాతివాళ్ళతో, "ఇకనుంచి మనకందరకి నాయకుడు, యీ శిఖిదొరా! ఆయన మాటకు తిరుగులేదు," అన్నాడు.

తరవాత అందరూ చెట్ల కింద కూర్చుని, వెంట తెచ్చుకున్న ఆహారం తిన్నారు. అప్పుడు శిఖిముఖి, విక్రమకేసరితో ముందు తాము చేయవలసిన పనిని గురించి సంప్రతించాడు. ఆ ఇద్దరికీ నాంగ్ సోమ్ లోయలో ఎక్కడో సురక్షితమైన స్థానంలో పడి బతికే వుంటాడన్న నమ్మకం వున్నది. ఆ సంభాషణ విన్న జాంగలా, నాంగ్ సోమ్ ప్రాణాలతో వుంటే, శిఖిలాలయ పూజారి కూడా బతికే వుండచ్చు అన్నాడు.

వృశ్చిక నాయకుడు తనకున్న శంకను మరోసారి బయట పెట్టాడు: వెర్రివెలగ పండు మహత్తు అమోఘమైనది. నాంగ్ సోమ్ లోయలోకి దూకేముందు శిథిలాలయం అంటూ కేకపెట్టటం మతిభ్రమవల్ల కాదు. అతడికి శిథిలాలయం కనబడే వుంటుంది!

"శిథిలాలయం మాట దేవు డెరుగు, ముందు ఆ లోయలోకి పోయి అతడు బతికున్నాడేమో చూసి, రక్షించవలసిన బాధ్యత మనమీద వున్నది. జాంగ్ లా అన్నట్టు శిథిలాలయపూజారి కూడా ఏ చెట్టు కొమ్మల్లోనో సురక్షితంగా దిగివుంటే, వాణ్ణి

వేటాడవలసిన పనికూడా వున్నది. వెలుగు వుండగానే మనం ఆ లోయలోకి దిగుదాం," అన్నాడు శిథిముఖి.

"మీ అజ్ఞ, దొరా! కాని, ఆ లోయ చాలా భయంకరమైనది. అక్కడ మహా నర్పాలూ, తేళ్ళ కాక, ఏనుగులూ, సింహాలూ, పులులూ...."

వృశ్చికనాయకుడు మాటలు ముగించక ముందే శిథిముఖి అడ్డువచ్చి, "ఈ లంకలో భయంకరంగా కాక, ప్రశాంతంగా, సౌమ్యంగా వున్న ప్రదేశం ఎక్కడుంది? నువ్వనే వృశ్చికమాత మందిరం ఆ లోయ లోనే గదా వున్నది. ఆ ఆలయాన్ని కను కుక్కుని, తిరిగి వృశ్చికమాతకు పూజా పున స్కారాలు చేయవలసిన బాధ్యత మీ జాతి వాళ్ళకు మాత్రం లేదా?" అని అడిగాడు.

"ఆ మాత కోసం ప్రాణాలిస్తాం, దొరా! కాని, నేను వెర్రివెలగపండు తిని వున్నట్టు యితే, పొద్దమీనాడు మాతమందిరం చేరి, నరబలి యిచ్చి వుండేవాణ్ణి. నరబలి లేందే మాత కరుణించదు," అన్నాడు వృశ్చిక నాయకుడు.

"ఆ బలుల సంగతి తరవాత మాట్లా డదాం. ముందు లోయలోకి దారి తీయండి," అన్నాడు శిథిముఖి.

అందరూ కొండమీది నుంచి లోయలోకి దిగసాగారు. వృశ్చికనాయకుడు ముందు ఉండి దారితికాడు. అతడు చెప్పినట్టు లోయ చాలా భయంకరంగా వున్నది. అక్కడ వున్న మహావృక్షాల్లో ఎక్కువ భాగం పెద్దపెద్ద ఊడలు దించుకున్న మర్రి చెట్లు. వాటి నీడల్లో ఏనుగులు తారట్లాడు తున్నవి. మరి కొన్నిచెట్ల సింహాలు కోరలు సాచి గర్జిస్తున్నవి. చెట్లకొమ్మల్లో మహా సర్పాలూ, వాటి బోదెల నంటుకుని పెద్ద పెద్ద తేళ్ళూ పారాడుతున్నవి.

శిఖిముఖి అతడి అనుచరులూ ఆయుధాలు సిద్ధంగా వుంచుకుని, తమ పరిసరాలు జాగ్రత్తగా పరీక్షించి చూసుకుంటూ లోయ అడుగుకు చేరారు. శిఖిముఖి చెప్పగా, వృశ్చిక నాయకుడు కొండమీది నుంచి నాంగ్ సోమ్ కిందికి దూకిన ప్రాంతానికి దారితికాడు. ఆ ప్రదేశమంతా ఎత్తయిన వృక్షాలతో, వాటిని చిక్కగా అల్లుతూ పెరిగిన లతలతో క్రిక్కిరిసి వున్నది.

వృశ్చిక నాయకుడు తల ఎత్తి చెట్ల కొమ్మల కేసి చూస్తూ కొంత దూరం నడిచి, చవ్వన అగి, "దొరా! నాంగ్ సోమ్ దూకిన కొండ అంచు దిగువన మనం వున్నాం. అదుగో, ఆ కొమ్మల్లో ఏదో అకారం కన

బడుతున్నది. కాని, చెట్టును సమీపించటం ప్రమాదం, శిఖి దొరా! దానికింద ఏనుగు కుటుంబం కాపరం పెట్టినట్టు న్నది," అన్నాడు.

శిఖిముఖి, ఏక్రమకేసరి తల ఎత్తి పైకి చూశాడు. వాళ్ళక్కూడా చెట్టుకొమ్మల్లో ఏదో మానవాకారం లాంటిది అస్పష్టంగా కనబడింది. అది నాంగ్ సోమ్ అవునో కాదో తేల్చుకోవాలంటే, ముందు చెట్టుకింద వున్న ఏనుగుల్ని ఔదరకొట్టి పారబోలాలి. ఇంతా చేస్తే, ఆ కనబడేది నాంగ్ సోమ్ కాక కొండమించి కాలుజారి పడిన ఏ ఎలుగు బంటో కావచ్చు.....

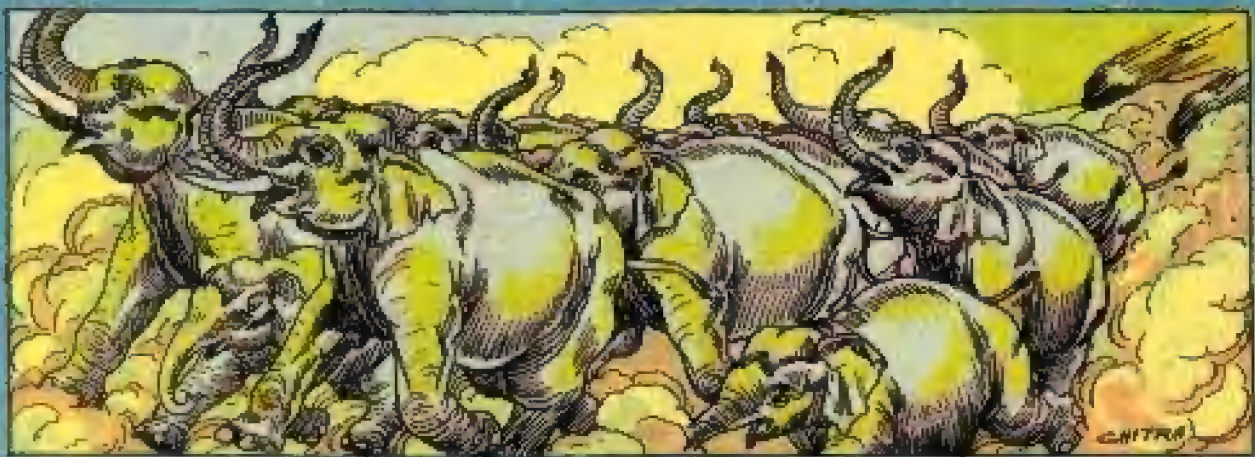
శిఖిముఖి, విక్రమకేసరీ యిలాంటి సంశ యాలతో కొట్టుమిట్టాడుతూండగా ఎర్రగండు పెద్దగా మొరిగింది. కుక్క అరవటం, అది తలఎత్తి చూస్తూన్న దిక్కు గమనిస్తూనే శిఖిముఖికి ఆ చెట్టుకొమ్మల్లో చిక్కుకుని వున్న ఆకారం నాంగ్ సోమే అయివుంటుందన్న నమ్మకం కలిగింది.

"కేసరీ! మనం నేర్పుగా ఆ చెట్లకింద వున్న ఏనుగుల్ని దూరంగా తరమాలి. తరవాత చెట్టెక్కి, ఆ కనబడేది నాంగ్ సోమే నేమో చూడవచ్చు." అన్నాడతను.

శిఖిముఖి మాట ముగించే లోపలే, చెట్టు కింద వున్న ఏనుగుల్లో రెండు పెద్దవి, భయంకరంగా ఘీంకరించి, తొండాలెత్తి వాళ్ళు కేసి రాసాగినై. అది చూస్తూనే వృశ్చికనాయకుడు, "అందరూ త్వరగా ఆ రాళ్ళ చాటుకు పరిగెత్తండి. అక్కణ్ణించి బండ రాళ్ళు తోసి ఏనుగుల్ని బెదరకొట్టటం సాధ్యమేమో చూద్దాం," అన్నాడు.

ఆ హెచ్చరిక వింటూనే అందరూ కొండ అంచున వున్న రాళ్ళ వెనక్కు పారి పోయారు. ఏనుగులు చెవులు టపటప లాడిస్తూ, తొండాలతో నేలను తాటిస్తూ, వాళ్ళు దాగివున్న వైపుకు కొంతదూరం పరిగెత్తుకు వచ్చి, అక్కడ వున్న బండ రాళ్ళ మధ్య కాళ్ళకు పట్టు దొరక్క వెనక్కు పోసాగినై. అదే అదనుగా శిఖి ముఖివాళ్ళు అక్కడ అసనాటుగా వున్న బండరాళ్ళను వాటి కేసి దొర్లించారు. ఏను గులు ఘీంకరిస్తూ వెనుదిరిగి అక్కణ్ణించి దూరంగా పరిగెత్తినై.

ఇప్పుడు అందరూ రాళ్ళ చాటునుంచి బయటికి వచ్చి, జాగ్రత్తగా చెట్ల కిందికి పోయారు. వృశ్చికనాయకుడు తన జాతి వాణ్ణొకణ్ణి చెట్టెక్కిమని చెప్పేంతలో కుంటి జాంగలా పట్టుకర్రను చెట్టుబోదెకు ఆనించి, కోతిలా చెట్టు మీదికి గబగబా ఎగజారి పోయాడు. —(ఇంకా వుంది)

ముగ్గురురాణులు

వినుగు చెందని విక్రమాచక్రడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, "రాజా, నువ్వు ఎవరియందు విశ్వాసం ఉంచి ఇలా శ్రమపడుతున్నావో తెలియదు. కాని వారి విశ్వాసపాత్రత నిర్ణయించటం నీ విధి. లేని పక్షంలో మయంకదేశపు రాజైన సుజిత వర్మ లాగా చిక్కులో పడగలవు. శ్రమ తెలియకుండా ఉండగలందులకు నీకు అతని రాణుల కథ చెబుతాను, విను," అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

మయంకదేశపు రాజకుమారుడు సుజిత వర్మ. మయంకదేశపు రాజులకు, ప్రథమ రాజకుమార్తెలు పట్టపురాణులుగా ఉండటం అనేక తరాలుగా జరుగుతున్నది. రెండు రాజవంశాలూ గొప్ప వంశగౌరవం

బేతాళ కథలు

గలవి. అందుచేత ఈ ఆచారాన్ని ఉభయ రాజ్యాలవారూ పాటిస్తూ వచ్చారు.

ఆ కారణం చేత ప్రథమ రాజకుమారి సాదామనీదేవి యుక్త వయస్కురాలు కాగానే ఆమెను సుజితవర్మ కిచ్చి పెళ్ళి చేశారు. అయితే సుజితవర్మ అప్పటికి పద్నాలుగేళ్ళవాడు. సాదామనీదేవి అతని కన్న అంతో ఇంతో వయసులో పెద్దది.

సుజితవర్మ తన ఇరవై అయిదవ ఏట రాజ్యాభిషిక్తు డయినప్పుడు సాదామనీదేవి అతనికి పట్టపురాణి అయింది.

సుజితవర్మ రాజ్యాభిషిక్తుడైన కొద్ది కాలానికి విదర్భ రాజకుమారి సామ్యులతకు

స్వయంవరం జరిగింది. ఆ స్వయంవరానికి అనేకమంది ఇతర రాజులతోబాటు సుజితవర్మ కూడా వెళ్ళాడు.

స్వయంవర మండపంలోకి సామ్యులత అడుగు పెట్టగానే సుజితవర్మకు ఆమెపై అమితమైన మోహం కలిగింది. కాని సామ్యులత ఒక్కొక్క రాజునే దాటిపోతూ సుజితవర్మను కూడా దాటి ముందుకు పోయింది. కారణమేమంటే ఆమె అది వరకే మరొక రాజకుమారుణ్ణి ప్రేమించి, అతని మెడలో వరమాల వేయ నిశ్చయించు కుని ఉన్నది.

అయితే పొరుషవంతుడైన సుజితవర్మ, తనను సామ్యులత పరించక పోవటం తీరని అవమానంగా భావించి, ఆమెను చెయ్యి పట్టి నిలిపి, "నేనీమెను బలాత్కారంగా తీసుకు పోబోతున్నాను. అభ్యంతరం ఉన్న వాళ్ళు నాతో యుద్ధానికి రావచ్చు!" అని గట్టిగా అన్నాడు.

సుజితవర్మతో పోరాటానికి మిగిలిన వారెవరూ పాపాసించలేదు. కాని ఆమెను ప్రేమించిన యువకుడు లేచి కత్తి దూసి, "రాజకుమారి మానరక్షణకు నేను నిర్ధంగా ఉన్నాను. నాకు సాయం వచ్చేవారెవరైనా ఉంటే రండి!" అన్నాడు.

అతనికి ఎవరూ సాయం రాలేదు. అతను ఒక్కడే సుజితవర్మతో యుద్ధం చేసి, ప్రాణాలు పదిలాడు. తరవాత సుజితవర్మ సామ్యులతను తన నగరానికి తీసుకు పోయి తనకు రెండవ రాణిని చేసుకున్నాడు.

ఇది జరిగిన కొన్ని ఏళ్ళ అనంతరం సుజితవర్మ అరణ్య ప్రాంతానికి వెటకు వెళ్ళి, అక్కడ ఒక కొలనులో స్నానం చేస్తున్న అటవిక కన్యను చూసి, అసాధారణ మైన అమె యౌవన సౌందర్యానికి మతి చెడినవాడై, బలాత్కారంగా అమెను చెరిచాడు.

ఈ సంగతి క్షణాల మీద అటవికులకు తెలిసి, కొన్ని పందలమంది అటవికులు ఈటెలూ, బాణాలూ పట్టుకుని వచ్చి రాజును చుట్టుముట్టారు. రాజు వెంట వచ్చిన వరి వారులు వారిని ఎదిరించ లేకపోయారు.

సుజితవర్మ తాను చేసిన పనికి శిక్ష తప్ప దని గ్రహించి, ఆ అటవిక కన్యను పెళ్ళాడి తన మూడవ రాణిగా చేసుకుని, అమె బల గాని కంతకూ బహుమానాలు పంచి, వారిని మంచి చేసుకున్నాడు.

తన ముగ్గురు రాణులతోనూ సుఖంగా కాపరం చేస్తూ సుజితవర్మ రాజ్యపాలన చేస్తూ ఉండగా అతని గృహానికి ఒకనాడు

ఒక సిద్ధుడు వచ్చాడు. ఆయన భోజనం చేసేటప్పుడు ముగ్గురు రాణులూ ఆయనకు వడ్డన చేయ వచ్చారు. కాని సిద్ధుడు వారు వడ్డించటానికి ఒప్పుకోక, మామూలు సేవ కుల చేతనే వడ్డన చేయించుకుని భోజనం ముగించాడు.

అనంతరం రాజు సిద్ధుడితో ఏకాంతంగా కూర్చుని మాట్లాడుతూ, "స్వామీ, మీకు వడ్డన చేయమని నేనే నా భార్యలను అజ్ఞా పించాను. వారిని ఎందుకు వడ్డన చేయ నిచ్చారు కారు?" అని అడిగాడు.

సిద్ధుడు రాజు కేసి తేరిపార జూసి, "రాజా, నీ భార్యలతత్వం నీ కన్న నాకే

బాగా తెలుసులాగున్నది. వారిలో ఒకతె ఎంత మాత్రమూ విశ్వసించ దగిన మనిషి కాదు," అన్నాడు.

రాజు నిర్ఘాంతపోయాడు. అతను ముగ్గురు భార్యల పట్లా సమబుద్ధితోనే నడుచుకుంటు న్నాడు. వారు కూడా అతనిపట్ల అలాగే ఉంటున్నారు. వారిలో వారికి కూడా ఎలాటి కలతలూ, ఈర్ష్యలూ ఉన్నట్టు లేవు.

"స్వామీ, మీ మాటలు చాలా చిత్రంగా ఉన్నాయి. నా భార్యలలో విశ్వసించరానిది ఎవరు?" అని రాజు నిద్రుణ్ణి అడిగాడు.

"నాకు వారు ఏదీ విడిగా తెలియదు. నాయనా? నాకు వద్దించ వచ్చిన వారిలో

ఒకతె విసర్జించదగినది అని మాత్రం చెప్ప గలను. అమె ఎవరో నువ్వే తెలుసుకుని, సాధ్యమైనంత త్వరలో పంపి వెయ్యి," అన్నాడు సిద్ధుడు.

"నాకు ఏ ఒకరి గురించి అనుమానం లేదు. వారిలో ఒకతె నమ్మదగనిదని మీరు రుజువు చెయ్యగలిగితే—" అన్నాడు రాజు.

"రుజువు చెయ్యటం ఏమంత కష్టం కాదు. నేను చెప్పినట్టు చెయ్యి," అని సిద్ధుడు రాజుకు ఒక ఉపాయం చెప్పాడు.

మరి కాస్సేపటికి, రాజు తీవ్రమైన గుల్మవ్యాధితో బాధపడుతున్నట్టూ, త్వరలో చికిత్స జరగకపోతే ప్రాణాపాయం కలిగే టట్టూ రాజభవనంలో వార్త పుట్టింది.

అందరూ వచ్చి నిద్రుణ్ణి, "స్వామీ, ఈ వ్యాధికి చికిత్స ఏమిటి?" అని అడిగారు.

"రాజపత్నులు తమ కాళ్ళు కడుగుకొని ఆ నీరు పంపితే, రాజు ఆ నీరుతాగితే వ్యాధి నివారణ అవుతుంది," అన్నాడు సిద్ధుడు.

వెంటనే ఒక దాసిని ముగ్గురు రాణుల అంతఃపురాలకూ వెళ్ళి బంగారు కలశాలతో పాదప్రక్షాళనోదకం తెచ్చింది. అయితే రెండు కలశాలే ఉన్నాయి.

"మహారాజా, పెద్దరాణిగారు నీరు ఇప్పుడు నేనారు!" అన్నది దాసిని.

రాజు ఆమెను పంపిని, “స్వామీ, నమ్మడగని మనిషి నా పట్టమహిషే ఆవు తుందా? ఆమె తన కాళ్ళు కడిగిన నీరు ఇవ్వ నిరాకరించటానికి ఏమిటి కారణం? నేను ఈ రోగంతో చనిపోవాలనా?” అని సిద్ధుణ్ణి అడిగాడు.

“రాజా, తొందరపడకు. రెండు కుక్కలను తెప్పించు,” అన్నాడు సిద్ధుడు. రెండు కలకాలలోని నీరూ రెండు పళ్ళాలలో పోసి, రెండు కుక్కలచేతా తాగించారు. అందులో ఒక కుక్క గిలిగిలా తన్నుకుని చచ్చింది.

“చూశావా, రాజా? ఈ కలశం పంపిన భార్య వినర్పించడగినది. ఆమె వల్ల నీకు

ఎప్పటికైనా ప్రాణాపాయం ఉన్నది,” అన్నాడు సిద్ధుడు.

రాజు తన బుద్ధి ఉపయోగించి ఆ కలశం పంపినది తన రెండవ భార్య అయి ఉంటుందని గ్రహించి, ఆమెను వినర్పించి, మిగిలిన ఇద్దరు భార్యలతోనూ చాలాకాలం సుఖంగా ఉన్నాడు.

బేతాళు డి కథ చెప్పి, “రాజా, నాకు కొన్ని సందేహాలున్నాయి. రాజు తన పెద్ద భార్యను శంకించినప్పుడు సిద్ధుడు ఆ అనుమానాన్ని ఎందుకు తోసిపుచ్చాడు? ఆమె పాదోదకం ఎందుకు పంపలేదు? కాళ్ళు కడుగుకుని ఆ నీటిలో విషం కలిపినది తన

రెండవ భార్య అని రాజు ఎట్లా నిర్ణయం చాడు? ఈ సందేహాలకు సమాధానాలు తెలిసి కూడా చెప్పకపోయావో నీ తల పగిలి పోతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, "నీరు పంపక పోవటాన్ని బట్టి పెద్దరాణి నిర్దోషి అన్నది స్పష్టమవుతున్నది. తన పాదోదకంతో రాజుకు వ్యాధి నివారణ కలగకూడదన్నదే ఆమె ఉద్దేశమైతే ఆమె మామూలు నీరైనా పంపి ఉండవచ్చు. ఒకవేళ రాజు జబ్బుతో చనిపోతే ఆపఖ్యాతి తనకు చుట్టుకునే ప్రమాదం ఉన్నదని తెలిసి కూడా ఆమె నీరు పంప నిరాకరించింది. నిజానికి రాణుల పాదోదకంతో రాజు వ్యాధి నయమవుతుందన్న మాట నమ్మగలది మూడవ రాణి మాత్రమే. ఆమె జన్మతః ఆటవిక స్త్రీ. సంస్కారం గలది కాదు. పెద్దరాణి లాగే రెండవరాణి కూడా తన పాదోదకాన్ని నమ్మి ఉండదు. అయితే రాజును చంపటానికి

పాదోదకం మంచి సాధనంగా ఆమెకు దొరికింది. నీరుతాగి కూడా రాజు చచ్చిపోతే రోగం నయంకాక చచ్చిపోయినట్టు అందరూ అనుకుంటారు. ఒకవేళ రాజు తాగిన నీటిలో విషం ఉన్నట్టు ఏ వైద్యుడైనా శంకించినా అది ఏ రాణి పంపిన నీరో నిర్ణయించటం సులభం కాదు. పోతే, రాజును చంపాలన్న ఉద్దేశం పెద్దరాణికి ఉండదు. ఆమె పరువు మర్యాదలు గల పంశంలో పుట్టినది, అభిజాత్యం గల స్త్రీ. అనవాయితి కోసం తన కన్న చిన్న భర్తను చేసుకోవటం ఆమె కొక త్యాగంలాగా తోచదు. మూడవ రాణి రాజును పెళ్ళాడి ఉన్నత స్థితికి వచ్చింది. రాజు వల్ల తన ప్రియుణ్ణి కోల్పోయిన విదర్భ రాజకుమార్తె సౌమ్యులతే అన్ని విధాలా అనుమానించదగినది," అన్నాడు.

రాజు కీ విధంగా మౌనభంగం కలగగానే బేతాళుడు శవంతో సహా మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు. (కల్పితం)

కురూపి రోజుకుమార్తె

ఒక గ్రామంలో ఒక రైతు ఉండేవాడు. ఆ రైతుకు ముగ్గురు కొడుకులు. వాళ్ళకు యుక్తవయసు రాగానే రైతు, "మీరు ఒక్కొక్కరే దేశంమీద వెళ్ళి, డబ్బు సంపాదించుకుని, మీకు నచ్చిన కన్యను పెళ్ళాడి, తిరిగి రండి. నాకున్న ఆస్తి పంచుకుంటే మీకేమీ రాదు. ఆస్తి లేని మీకు పిల్లల నెవరిస్తారు?" అన్నాడు.

తండ్రి చెప్పినప్రకారం పెద్దవాడు మొట్టమొదట దేశాటనకు బయలుదేరాడు. తండ్రి వాడికి దారి ఖర్చులకు కొంత డబ్బు ఇచ్చాడు. తల్లి వాడికి దారిలో తినటానికి ఆహారం మూటకట్టి ఇచ్చింది.

పెద్దవాడు ప్రయాణమై వెళుతుండగా దారిలో ఒక మనిషి కనిపించి, తనతో జూదం ఆడమన్నాడు. జూదం ఆడి డబ్బు సంపాదిస్తే తాను బయలుదేరిన పని సగం పూర్తి అవుతుందని, డబ్బు సంపాదించు

కున్నాక చక్కని కన్యను సులువుగా పెళ్ళాడ వచ్చునని పెద్దవాడు ఆశపడి, ఆ జూద గాడితో ఆడటానికి ఒప్పుకున్నాడు.

అయితే జూదంలో పెద్దవాడు తన దగ్గిర ఉన్న డబ్బుంతా పోగొట్టుకున్నాడు. చేసేది లేక వాడు ముందుకు సాగివెళ్ళి, మధ్యాన్నం వేళకు ఒక చెరువుగట్టు చేరి, అక్కడ భోజనం చేద్దామని కూర్చున్నాడు.

పెద్దవాడు తన ఆహారం మూట వివ్వ తూండగా ఎవరో స్త్రీ ఆతని దగ్గిరికి వచ్చి, "అకలిగా ఉంది. నాకు కూడా కొంచెం తిండి పెడతావా?" అని అడిగింది. ఆమె వికారంగా ఉన్నది.

"సరే కూర్చో," అన్నాడు పెద్దవాడు.

ఇద్దరూ కూర్చుని తిండి తినేటప్పుడు, "మవు ఎవరు? ఏం పనిమీద బయలుదేరావు? ఎక్కడికి పోతున్నావు?" అని ఆ స్త్రీ అడిగింది.

"నేను మంచి ధనవంతుడాలైన కన్యను పెళ్ళాడాలని బయలుదేరాను. వేరే పని ఏమీ లేదు," అన్నాడు పెద్దవాడు.

"నన్ను పెళ్ళాడతావా? నేనొక రాజ కుమార్తెను," అన్నదామె.

పెద్దవాడు ఆమె కేసి చూసి అసహ్య పడుతూ, "ఇంత అనాకారిగా ఉన్నావు, నువ్వు ఏ దేశపు రాజకుమార్తెవు? నీ మాట నేను నమ్మను. నా భార్య అందంగా కూడా ఉండాలి. డబ్బా, ఆందమూ ఉన్న కన్య ఎక్కడన్నా ఉంటే చెప్పు," అన్నాడు.

"ఈ దిక్కుగా బయలుదేరి వెళ్ళావంటే సూర్యాస్తమానం వేళకు ఒక పాతకొట

వస్తుంది. దాని తలుపులు మూసి ఉంటాయి. బయట ఒక గంట ఉంటుంది. ఆ గంట కొట్టావంటే తలుపులు తెరుచుకుంటాయి. ఆ కొట లోపల అప్పరసల వంటి రాజ కుమార్తెలు ఇద్దరున్నారు. చాతనైతే వారిలో ఒకరిని పెళ్ళాడు," అని చెప్పింది ఆ కురూపి మనిషి.

పెద్దవాడికి ఆశ కలిగింది. వాడు వెంటనే బయలుదేరి, చీకటి పడేవేళకు ఒక నిర్దన మైన కొటను చేరుకున్నాడు. దాని తలుపులు మూసి ఉన్నాయి. వాటిని ఎంతసేపు బాదినా ఎవరూ పలకలేదు. కాని అపకృనే ఉన్న గంట కొట్టగానే తలుపులు పొటంతట అవే తెరుచుకున్నాయి.

పెద్దవాడు లోపలికి వెళ్ళాడు. లోపల కూడా వరసంచారం లేదు. కాని ఒక విశాల మైన సావడిలో అనేక శిలాప్రతిమలు ఉన్నాయి. అవి స్త్రీలవి, పురుషులవీనూ. వాటిని తయారుచేసినవాడు అద్భుతమైన శిల్పి అయి ఉండాలనుకున్నాడు పెద్దవాడు.

వాడా బొమ్మలను చూస్తూండగా వెనక నుంచి, "ఎవరు నువ్వు? ఎం కావాలి?" అన్న ప్రశ్న వినిపడింది.

పెద్దవాడు ఉలికిపడి వెనక్కు తిరిగి, చూడటానికి మహా అందవికారంగా ఉన్న

ఒక ముసలిదాన్ని చూశాడు. దాని చేతిలో ఒక బెత్తం ఉన్నది. అది నల్లని దుస్తులు ధరించి ఉన్నది.

"పెళ్ళాడే ఉద్దేశంతో కన్యను వెతుక్కుంటూ చాలా దూరం నుంచి వస్తున్నాను. ఇక్కడ అందమైన కన్యలున్నట్టు విన్నాను." అన్నాడు పెద్దవాడు.

"నీకు పెళ్ళి అయేటట్టు నేను చూస్తాను. నా ప్రశ్నలకు సరిఅయిన సమాధానం చెప్పు: సముద్రంకన్న లోతైన దేది? ముల్లు కన్న వాడి అయినదేది? అహరం కన్న విలువైన దేది?" అన్నదా ముసలిది. అమె ఒక ప్రసిద్ధ మంత్రగత్తె.

పెద్దవాడు సమాధానం చెప్పలేదు. ముసలిది ముందుకు వచ్చి, వాణ్ణి తన బెత్తంతో తాకింది. వెంటనే వాడు శిలగా మారిపోయాడు.

పెద్దవాడు బయలుదేరి వెళ్ళిన కొద్ది రోజులకు రెండోవాడు బయలుదేరాడు. వాడికి కూడా జూదగాడు తగిలి, తనతో జూదం అడమన్నాడు.

"నాకు జూదం అడటం రాదు. కావలిస్తే నా దగ్గర ఉన్న డబ్బులో సగం యిస్తాను తీసుకో. నా దారిన నేను పోతాను," అన్నాడు రెండోవాడు.

జూదగాడు రెండోవాడి డబ్బులు సగం తీసుకుని, "విజయ భవ! మరిచిపోకు, అహరం కన్న విలువైనది అశిర్వాదం!" అని తన దారిన తాను వెళ్ళిపోయాడు.

మధ్యాహ్నానికల్లా రెండోవాడు చెరువు గట్టుకు వచ్చి, తన అహరం మూట విప్పాడు. ఎక్కడినుంచో ఒక అందవికార మైన స్త్రీ వచ్చి, "నాకూడా కొంచెం తిండి పెడతావా? అకలిగా ఉన్నది," అన్నది.

"కావలిస్తే తిను, అభ్యంతరం లేదు," అన్నాడు రెండోవాడు.

ఆ స్త్రీ రెండోవాణ్ణి కూడా, పెద్దవాణ్ణి ప్రశ్నించినట్టే ప్రశ్నించింది.

"విజయభవ! తమ్ముడూ, గుర్తుంచుకో—అహారంకన్న కూడా విలువైనది ఆశీర్వాచనం!" అని జూదరి తన దారిన తాను వెళ్ళిపోయాడు.

మధ్యాహ్నం ఆయోసరికల్లా మూడోవాడు చెరువుగట్టు చేరుకుని, తన అహారం మూట పిప్పి. ఎక్కడినుంచో ఒక అనాకారి స్త్రీ వచ్చి, "అకలిగా ఉన్నది, నన్ను కూడా తిననిస్తావా?" అన్నది.

"తప్పకుండా తిను. అకలి ముల్లుకన్న వాడి అయినది!" అన్నాడు మూడోవాడు.

ఆమె మిగతా ఇద్దరినీ అడిగినట్టే మూడోవాణ్ణి కూడా అడిగింది.

"మా బతుకులు మమ్మల్ని చూసుకోమని, మా పెళ్ళిళ్ళు మమ్మల్ని చేసుకోమని మా నాన్న అన్నదమ్ములను ముగ్గురినీ ఇంటి నుంచి పంపేశాడు. మా అన్న లిపాటికి ఆ పని చేసే ఉంటారు. ఇక నా వంతు వచ్చింది!" అన్నాడు మూడోవాడు.

"నన్ను పెళ్ళాడరాదా? నేనొక రాజు కూతుర్ని!" అన్నది ఆ మనిషి.

"ఒక రాజకుమార్తె నన్ను పెళ్ళాడ గోరితే నేను కాదంటానా? తప్పక పెళ్ళాడ తాను. నన్ను మీ ఇంటికి తీసుకు పో, మీ వాళ్ళతో మాట్లాడతాను," అన్నాడు మూడోవాడు.

“మావాళ్ళు ప్రస్తుతం ఒక పాడుపడిన కోటలో ఉన్నారు. నువ్వు అక్కడికి ముందుగా వెళ్ళి, వాళ్ళను ఆ కోటలో నుంచి బయటికి తీసుకురా. నేను కూడా అక్కడికి తరవాత చేరుతాను,” అంటూ ఆమె మంత్రగత్తె ఉండే కోటను గురించి వివరంగా చెప్పింది. మూడోవాడు బయలుదేరాడు.

“మరిచిపోకు. నేను నిన్ను నిజంగా ప్రేమిస్తున్నాను. ప్రేమ సముద్రం కన్న లోతైనది!” అంటూ ఆ అనాకారి మనిషి ఎటో వెళ్ళిపోయింది.

మూడోవాడు కోట చేరుకుని, గంటకొట్టి, కోటలో ప్రవేశించి, లోపల ఉన్న విగ్రహ

లలో తన అన్న లిద్దరినీ గుర్తించి, చాలా బాధపడ్డాడు.

ఇంతలో మంత్రగత్తె వచ్చి, “ఎవరు నువ్వు? ఇక్కడి కెందుకు వచ్చావు?” అని అడిగింది.

“పెళ్ళి పనిమీద వచ్చాను!” అన్నాడు మూడోవాడు.

“నీకు పెళ్ళి నేను చేస్తాను. నేనడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పు.” అని మూడు ప్రశ్నలూ వేసింది మంత్రగత్తె.

“సముద్రం కన్న లోతైనది ప్రేమ. ముల్లు కన్న వాడి అయినది అకలి. అహరం కన్న విలువైనది ఆశీర్వాదం,” అన్నాడు మూడోవాడు.

“భేష్! అలా అయితే నన్ను పెళ్ళాడు,” అన్నది ముసలి మంత్రగత్తె.

“తప్పక పెళ్ళాడతాను. అగ్నిసాక్షిగా పెళ్ళాడతాను. ఏర్పాటు చెయ్యి,” అన్నాడు మూడోవాడు.

ముసలిది నేలమీద మంత్రదండంతో కొట్టేసరికి అగ్ని పుట్టింది.

“నీ చెయ్యి ఇలాతే! మనం అగ్ని చుట్టూ విడుసార్లు ప్రదక్షిణ చెయ్యాలి,” అంటూ మూడోవాడు తన ఎడమ చేత్తో ఆమె కుడి చేతిని అందుకోబోయి, ఆమె

చేతిలోని బెల్తాన్ని లాగేసి, దాన్ని విరిచి మంటలో వేశాడు.

మరుక్షణమే మంత్రగత్తె పెద్ద కేక పెట్టి విరుచుకు పడిపోయింది. ఆమె ప్రాణాలు విడుస్తూండగానే శిలాప్రతిమ అన్నీ మనుషులుగా మారాయి. అదే క్షణంలో ఒక గొప్ప సౌందర్యనరే లోపలికి వచ్చింది. ఆమె తన తల్లి దండ్రులనూ, ఇద్దరు అక్కలనూ కలుసుకుని కౌగలించుకున్నది. అందరూ ఆనంద బాష్పాలు రాల్చారు. ఈ లోపల మూడేవాడు తన అన్నలను కలుసుకున్నాడు.

లోపలికి వచ్చిన సుందరి తనవాళ్ళను మూడేవాడి దగ్గరికి తీసుకు వచ్చి, "ఇతనే మన అందరినీ కాపాడినవాడు, నేను ఇతన్నే పెళ్ళాడబోతున్నాను," అన్నది.

మూడేవాడు కంగారు పడి, "లేదు, లేదు. నేను ఒక రాజకుమార్తెకు పెళ్ళాడతానని మాట ఇచ్చాను. ఆమె నన్ను ప్రేమించింది," అన్నాడు.

సుందరి అతని మాటలకు నవ్వి, "ఆమె చాలా అనాకారి. ఆమె నెందుకు పెళ్ళాడ తావు? నన్నే పెళ్ళాడు!" అన్నది.

"నీకు కృతజ్ఞత అయినా లేదా? ఆమె దయవల్లనే మీరంతా తిరిగి మనుష్యులయ్యారు! నా అన్నలు ఇద్దరూ తిరిగి నాకు దక్కారు!" అన్నాడు మూడేవాడు.

"నేనే ఆ కురూపిని. ఈ మంత్రగత్తె నా వారి సుందరినీ శిలలుగా మార్చేసింది. నేను అదృష్టవశాన శిల కాకుండా తప్పించుకున్నాను. దూరంగా ఉండిపోయిన నన్ను ఈ దుర్మార్గురాలు అనాకారిగా మటుకు చేయగలిగింది," అన్నది సుందరి.

ఆమె తండ్రి అక్కడికి సమీపంలో ఉన్న నగరానికి రాజు. ఆయన రైతు కొడుకులను ముగ్గురినీ తన నగరానికి తీసుకు పోయి, తన ముగ్గురు కుమార్తెలనూ ముగ్గురన్నదమ్ములకూ ఇచ్చి పెళ్ళి చేశాడు. అంతా సుఖంగా ఉన్నారు.

వెండిబాతుగుడ్డు

ఒక చిన్న దేశానికి ఒక రాజు ఉండేవాడు. ఆ రాజు కొక చక్కని కూతురుండేది. ఆమె పేరు ప్రమద. ఆ పిల్ల ఎప్పుడూ వింత వింత ఆలోచనలు చేసి, ఊహ ప్రపంచంలో విహరించేది. ఆమెకు తరచు కలలు వచ్చేవి. ఆ కలలు కూడా ఎంతో అందంగానూ, విచిత్రంగానూ ఉండేవి.

ప్రమదకు యుక్తవయసు వచ్చింది. ఆమె కోసం రాజు, రాణి సంబంధాలు విచారిస్తున్నారు.

“అమ్మాయి ఎప్పుడూ ఇంకేదో ప్రపంచంలో ఉంటుంది. దీని కెటువంటి మొగుడు వస్తాడో, ఏమో!” అని ప్రమద తల్లి దండ్రులు విచారించేవారు.

ఈ సమయంలో ప్రమద ఒక కల కన్నది. అంత వింత బన కల ఆమె కెన్నడూరాలేదు.

ఆ కలలో ఆమె ఒక అద్భుత లోకంలో ఉన్నది. అక్కడి చెట్లు బంగారు చెట్లు.

వాటి ఆకులు బంగారంతో చేసినవి. వాటి పూలు కెంపులతోనూ, నీలాలతోనూ తయారయినవి. అక్కడ నెమళ్ళు నృత్యం చేస్తున్నాయి. వాటి పింఛాల నిండా రంగు రంగుల రత్నాలున్నాయి. చందనం చెక్కలు పరిచిన దారుల వెంట ప్రమద సంచరిస్తూ అక్కడి సౌందర్యానికి ఆనందిస్తున్నది.

ఇంతలో ఒక చిత్రం జరిగింది. ఒక బంగారు బాతు ఎక్కడి నుంచో వచ్చి అంత దూరాన వారింది. ఎవరో యువకుడు అకస్మాత్తుగా ఆ బాతు దగ్గిరికి వచ్చాడు. అంతలో ఆ బాతు ఎగిరిపోయింది. అది వాలిన చోట ఒక గుడ్డున్నది. ఆ యువకుడు ఆ గుడ్డును తీసుకుని, ప్రమదను సమీపించి, ఆమె చేతిలో ఆ గుడ్డు పెట్టి, ఎటో వెళ్ళి పోయాడు.

ప్రమద ఆ బాతుగుడ్డు కేసి చూసింది. అది వెండి గుడ్డు!

మర్నాడు ప్రమద ఈ కలను గురించి అందరికీ చెప్పి, అది మామూలు కలకాదనీ, తాను కలలో చూసిన ప్రదేశం ఎక్కడో ఉన్నదనీ, ఆ కలలో తనకు వెండిగుడ్డు ఇచ్చిన యువకుడే తనకు భర్త అవుతాడనీ మొండిగా వాదించింది. చివరకామె, వెండి బాతుగుడ్డు తెచ్చి ఇచ్చినవాణ్ణి తప్ప పెళ్ళాడనని కూడా శపథం చేసింది.

ఆమె తల్లిదండ్రులకు ఏమి చెయ్యాలో తోచలేదు.

"తల్లీ, నీకు కలలో కనిపించిన వాడెలా ఉన్నాడో చెప్పు. అలాటివాణ్ణి చూసి పెళ్ళి చేస్తాము," అన్నారు తల్లిదండ్రులు.

"నాకు గుర్తు లేదు. కాని వెండి బాతు గుడ్డు తెచ్చినట్టయితే ఆ మనిషిని నేను గుర్తించగలుగుతాను," అన్నది ప్రమద.

ప్రమద వెండి బాతుగుడ్డు తెచ్చినవాణ్ణి తప్ప పెళ్ళాడదని తెలియగానే అనేకమంది రాజకుమారులు నిట్టూర్పులు విడిచి, ఆమెను పెళ్ళాడే ఆశలు వదులుకున్నారు. కొద్ది మంది వెండి బాతుగుడ్డు ఎక్కడన్నా దొరుకుతుందేమోనని వెతకటం కూడా మొదలు పెట్టారు.

ప్రమదను పెళ్ళాడాలనిగాఢంగా వాంఛించిన వారిలో విజయుడనే రాజకుమారుడున్నాడు. అతను ప్రమదకు వచ్చిన కల

గురించి వినుగానే తమ అస్థానంలో ఉండే
జండ్రజాలికుడి వద్దకు వెళ్ళి. "వెండి బాతు
గుడ్డు కావాలి. ఏమిటి సాధనం?" అని
అడిగాడు.

జండ్రజాలికుడు కొన్ని పుస్తకాలు తెరగ
వేసి, ఒక ప్రక్రియ కనిపెట్టాడు. అయిన
ఒక మామూలు బాతుగుడ్డు తీసుకుని, విజ
యుణ్ణి వెంట బెట్టుకుని తన ప్రయోగ
శాలలోకి వెళ్ళాడు. గుడ్డును శుభ్రంగా
తుడిచి, అరబెట్టి, నూనె దీపం పొగ మీద
గుడ్డుకు మసి వట్టించాడు. పట్టుకారుతో
తిప్పతూ గుడ్డు పూర్తిగా, అన్ని పక్కలా,
మసి అయేటట్టు చేశాడు. తరవాత ఒక
గాజు పాత్రలో నిళ్ళు పోశాడు. పట్టుకారు
తోనే ఆ గుడ్డును ఎత్తి నీటిలో మునిగేటట్టు
ఉంచాడు. వెంటనే ఆ గుడ్డు వెండితో
చేసిన గుడ్డు లాగా మెరపసాగింది.

"దీనిని ఇలాగే తీసుకుపోయి రాజ
కుమార్తెకు చూపించు. ఆ గుడ్డును తాకినా,

నీటిలో నుంచి పైకి తీసినా దాని ప్రభావం
పోతుందని ఆమెతో చెప్పు. ఆమెను పెళ్ళాడి,
వెంట పెట్టుకురా!" అని జండ్రజాలికుడు
విజయుణ్ణి ఆశీర్వదించాడు.

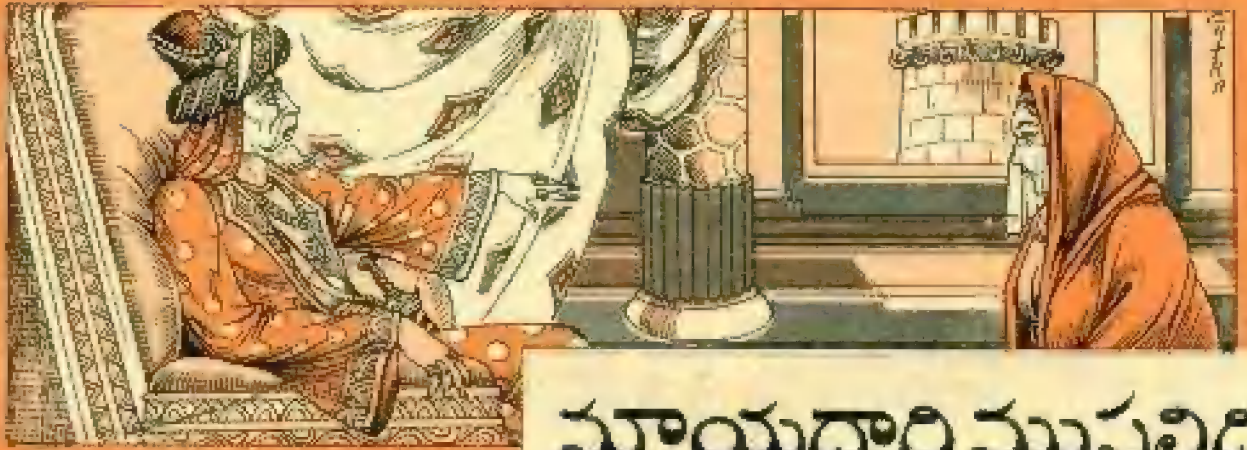
వెండి బాతుగుడ్డును చూసి ప్రమద
తన్మయత్వం చెందింది. ఆమె ఆ గుడ్డును
నీటి నుంచి పైకి తీయబోతే విజయుడు
వారించి, "ఇది ఈ లోకానికి చెందినది
కాదు. మనం తాకితే దీని ప్రభావం
పోతుంది." అన్నాడు. ఆమె అతని కేసి
చూసి, తనకు కలలో కనిపించినది
అతనే నన్నది.

ప్రమద తల్లిదండ్రులు పరమానంద భరి
తులై, ప్రమదను విజయుడి కిచ్చి పెళ్ళి
చేశారు. తరవాత విజయుడు తన భార్యకు
తాను చేసిన యుక్తి చెప్పాడు. ప్రమద
అతన్ని క్షమించింది.

విజయుడు చేసిన ట్రిక్కు మనమూ
చెయ్యవచ్చు.

మాయదారి ముసలిది

హోరూసల్ రషిద్ బాగ్దాద్లో ఖలీఫాగా ఉండిన కాలంలో ఆ రాజ్యంలో పావురాల టపా నడిచింది. దాన్ని నడపటానికి ఖలీఫా ఒక సమర్థుణ్ణి నియమించి నెలకు వెయ్యి దీనారాల జీతం ఇచ్చాడు.

అయితే కొంతకాలానికి ఆ మనిషి చని పోయాడు. అతనితోనే పావురాల టపా కూడా నిలిచిపోయింది. ఆ టపా నిమిత్తం ఏర్పాటయిన పావురాలూ, నలభైమంది నీగ్రో బానిసలూ, నలభై వేటకుక్కలూ ఖలీఫా వద్దకు తిరిగి పచ్చేశాయి.

ఆ పావురాల టపా నడిపినవాడికి దిలైలా అనే భార్య, జీనాబ్ అనే కూతురూ ఉండేవారు. తన భర్త చనిపోగానే దిలైలా ఖలీఫాకు ఒక విజ్ఞాపన చేస్తూ, పావురాల టపా తాను నిర్వహించగలనని, తన భర్తకు ఇస్తూ ఉండిన జీతమే తనకూ ఇవ్వవలసిందని వేడుకున్నది. కాని ఆమె విజ్ఞా

పనను ఖలీఫా తిరస్కరించాడు. దిలైలా శక్తిసామర్థ్యాలను ఆయన ఎరగడు.

ఇది జరిగిన కొద్ది రోజులకే ఖలీఫా ఇద్దరు ప్రసిద్ధులైన దొంగలను కొత్వాళ్ళుగా నియమించాడు. ఒకడు అహ్మద్, రెండోవాడు హసన్. వారిని పట్టటానికి విశ్వ ప్రయత్నాలు చేసి విఫలమై; అంత సమర్థత గల దొంగలు కొత్వాలు పనిని చక్కగా నిర్వర్తించగలుగుతారని ఖలీఫా భావించాడు.

తన విజ్ఞాపనను తోసిపుచ్చిన ఖలీఫా దొంగలకు గొప్పపదవు లిచ్చేసరికి దిలైలాకు చాలా ఆగ్రహం వచ్చింది. "ఈ దేశంలో దొంగలకూ, మోసగాళ్ళకూ గౌరవమర్యాదలు లభించే పక్షంలో, మనమేనా చేతగాని వాళ్ళం? ఈ హసన్ గాని, అహ్మద్ గాని నా ముందు ఎందుకూ పనికిరారని రుజువు చేస్తాను, చూసుకో!" అన్నదామె తన కూతురు జీనాబ్ తో.

దిలైలా వయసు మళ్ళినదే అయినా యుక్తిలో చాలా గట్టిది. జీనాబ్ కూడా తల్లికేమాత్రమూ తీసిపోదు. తల్లి అన్న మాటలకు ఆమె చాలా సంతోషించింది.

తన మాయలతో బాగ్దాద్ నగరాన్ని అట్టుడికించాలని దిలైలా నిశ్చయించింది. ఒకనాడామె మెడనిండా తావళాలూ, ముఖానికి ముసుగూ, చేతిలో సూఫీ బిచ్చగాళ్ళ జెండా ధరించి, సూఫీ సన్యాసిని అవతారంతో ఇంటి నుంచి బయలుదేరింది.

ముస్తఫా అనేవాడు బాగ్దాదులోని గొప్ప అధికార్లలో ఒకడు. అతను ఖలీఫా రక్షకదళానికి నాయకుడు. అతనికి పెద్ద జీతం

ఉండేది. బ్రహ్మాండమైన చక్కని ఇల్లు ఉండేది. దానికి గంధం చెక్కతో చేసిన తలుపులూ, వెండి తాళాలూ ఉండేవి. ముస్తఫా ఐశ్వర్యానికి తగ్గట్టే అతనికి మంచి యవ్వనంలో ఉన్న, అందాలరాశి అయిన భార్య ఉండేది. ఆమె పేరు ఖాతూన్. ఆ భార్యను ముస్తఫా నెత్తిమీది దేవతలాగా చూసుకునేవాడు. అందుకే, ఆమె వల్ల తనకు సంతానం కలగకపోయినా అతను మరొక భార్యను కట్టుకోలేదు. అయితే, సాటి అధికారుల్లాగా తన వెంట దివానానికి తీసుకుపోవటానికి కొడుకులు లేరే అని లోలోపల బాధపడేవాడు.

పిల్లల కోసం తన భర్త కుమిలిపోతున్న సంగతి ఖాతూన్ ఎరుగును. అందుచేత తనకు పిల్లలు లేరన్న విచారంతో ఆమె కూడా బాధపడి, సంతానం కోసం ఎన్నో మందులు తిని, ఎన్నో తిప్పలు పడింది. అయితే ఆమె ప్రయత్నాలు ఫలించలేదు.

సూఫీ సన్యాసిని వేషంలో, "అల్లా! అల్లా!" అని కేకలు పెడుతూ, నగరం వీధుల వెంబడి తిరుగుతున్న దిలైలా, ముస్తఫా ఇంటి ముందుకు వచ్చి తల ఎత్తి చూసింది. మెడ మీద కిటికీ వద్ద నిలబడి ఉన్న ఖాతూన్ అంతులేని ఆభరణాలు

ధరించి, కొత్త పెళ్ళికూతురి లాగా వెలిగి పోతూ దిలైలా కంటపడింది.

"ఈ పిల్లను తీసుకుపోయి ఆ నగలన్నీ కాజెయ్యకపోతే నా ప్రజ్ఞ ఏమిటి?" అను కున్నది దిలైలా.

దిలైలాను చూడగానే ఖాతూన్ కు కూడా ఆశ కలిగింది. ఈ సూఫీ సన్యాసిని తన కేమైనా సంతానప్రాప్తి కలిగే మార్గం చెబు తుందేమో! ఆ సన్యాసినిని పిలుచుకు రమ్మని ఖాతూన్ ఒక దాసీని పంపింది.

దాసీది వెళ్ళి దిలైలాను మేడ మీదికి తెచ్చింది. ఖాతూన్ కళ్ళనీళ్ళు పెట్టు కుని దిలైలా కాళ్ళపైన పడి, తన సమస్య వెళ్ళబోనుకున్నది.

"నీదొక పెద్ద సమస్య కాదు. ఈ నగ రంలోనే సంతాన సాధువొకాయన ఉన్నాడు. ఆయన దర్శనం చేసుకున్నావంటే నీ కొరిక తీరే ఉపాయం చెప్పగలడు," అన్నది దిలైలా.

ఖాతూన్ విచారంగా, "నే నెవ్వరూ ఇల్లు దాటి వెళ్ళినదాన్ని కాను," అన్నది.

"అలా అయితే నా వెంటరా. ఇప్పుడే నిన్నా సాధువు దగ్గరికి తీసుకుపోతాను. నీ భర్త ఇంటికి తిరిగి వచ్చేలోపల నువ్వు వచ్చేద్దువుగాని," అన్నది దిలైలా.

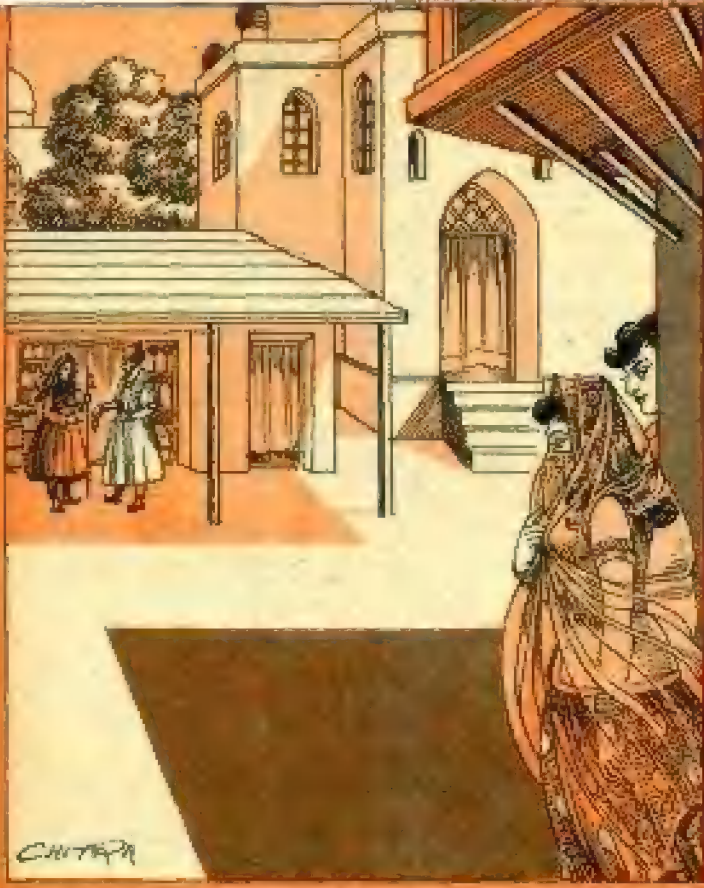

తన కొరిక ఈడరినట్టే భావించుకుని ఖాతూన్, తన కున్న మిగతా నగలు కూడా ధరించుకుని దిలైలా వెంట బయలుదేరింది.

ఇద్దరూ కొంతదూరం వెళ్ళినరికి సిద్ధి మొహసిన్ అనేవాడి దుకాణం వచ్చింది. సిద్ధిమొహసిన్ యువకుడు. అతని కింకా పెళ్ళి కాలేదు. అతన్ని చూడగానే దిలైలాకు ఒక ఆలోచన కలిగింది. అమె ఖాతూన్ ను బయటి అరుగు మీద కూర్చుని ఉండ మని, తాను దుకాణంలోకి వెళ్ళింది.

అమె మొహసిన్ తో, "చూడు, నాయనా. ఆ అరుగు మీద కూచున్న చక్కనిచుక్క

నా కూతురు. దానికి పెళ్ళియాయ వచ్చింది. నీ పంట బుద్ధిమంతుడి కిచ్చి పెళ్ళి చేద్దామని నా ఉద్దేశం. దాని తండ్రి వర్తకం చేసి పుష్కలంగా సంపాదించాడు. నీకు బోలెడంత కట్నం ఇస్తాను. కావాలంటే ఇలాంటి దుకాణాలు మరి రెండు తెరవవచ్చు," అన్నది.

మొహసిన్ పరమానందభరితుడై, "ప్రధానం ఎప్పుడుచేస్తావు?" అన్నాడు.

"నా వెంట వచ్చావంటే ఇప్పుడే చేస్తాను," అన్నది దిలైలా.

మొహసిన్ దినారాల సంచికట్టు చంకన పెట్టుకుని దిలైలా వెంట బయలుదేరాడు.

ఖాతూన్ ను కూడా వెంటబెట్టుకుని వీధి వెంట నడుస్తుండగా దిలైలాకు హజ్ ముహమ్మద్ అనే కలంకారీవాడి దుకాణం కనిపించింది.

అమె ఖాతూన్ నూ, మొహసిన్ నూ దూరంగా నిలిపి, తాను దుకాణం ప్రవేశించి, ముహమ్మద్ తో, "అయ్యా, ఆ నిల బద్దవాళ్ళు నా కొడుకూ, కూతురూనూ. మా ఇల్లు కూలిపోయేటట్టుగా వుంటే మరమ్మతు ప్రారంభించాం. అది పూర్తి అయేదాకా—నాలుగు రోజులపాటు—మేం ఉండటానికి, మీ ఎరికిన ఖాళీ ఇళ్ళే మైనా ఉన్నాయా?" అన్నది.

కలంకారీవాడు కొంచెం ఆలోచించి, "నే నుండే ఇంటి పైభాగం ప్రస్తుతం ఖాళీగానే ఉన్నది. తరుణమప్పుడు నీలి మందు వర్తకులు వస్తే ఉండటానికి అది ఉపయోగపడుతూ ఉంటుంది. నాలుగు రోజులపాటు మీరు కావలిస్తే వాడుకోండి," అన్నాడు. తాళపుచెవులు అమె కిస్తూ.

దిలైలా ఖాతూన్ నూ, మొహసిన్ నూ వెంటబెట్టుకుని హజ్ ముహమ్మద్ ఇంటికి వెళ్ళి, కిందిభాగం తెరిచి, లోపలికి వెళ్ళమని మొహసిన్ కు సైగచేసి, ఖాతూన్ ను వెంటబెట్టుకుని మేడ మీదికి వెళ్ళి,

“అమ్మయ్యా, నేను చెప్పిన సాధువు ఈ మేడ కింది భాగంలోనే ఉండేది. నేను వెళ్ళి ఆయనతో నీ విషయం చెప్పి ఇప్పుడే వస్తాను. ఈ లోగా నువు నీ నగలన్నీ తీసి భద్రంగా మూటగట్టి, ఆ సాధువు దర్శనం చేసుకోవటానికి సిద్ధంగా ఉండు. ఆయన దగ్గిరికి అలంకరించుకుని వెళ్ళటం మహాపరాధం!” అని చెప్పి కిందికి వెళ్ళిపోయింది.

అమె కిందికి రాగానే మొహానిన్, “ఏమిటి, పెళ్ళిఖరారు అనుకుందామా?” అని అడిగాడు.

దిలైలా వగలవిడుపు విడుస్తూ, “నే నేం చేసేది, నాయనా? ఒర్పలేని దుర్మార్గులెవరో పిల్ల మనసు విరిచేశారు; నీకు తామర ఉన్నదనీ, బొల్లి ఉన్నదనీ దాన్ని నమ్మించారు. అది నిన్ను పెళ్ళాడనంటున్నది. ఒక పని చేద్దాం. నీ చొక్కా విప్పదీసి కూర్చో. దాన్ని తెచ్చి నిన్ను చూపి పెళ్ళికి ఒప్పిస్తా. నీ సంచి, చొక్కా ఇలాతే, పైన భద్రంగా ఉంచుకాను,” అన్నది.

మొహానిన్ అమె మాటలు నమ్మి, వెయ్యి దినారాలున్న తన సంచి, చొక్కా అమె చేతి కిచ్చాడు. వాటిని తీసుకుని దిలైలా మేడమీదికి వెళ్ళి, ఖాతూన్తో,

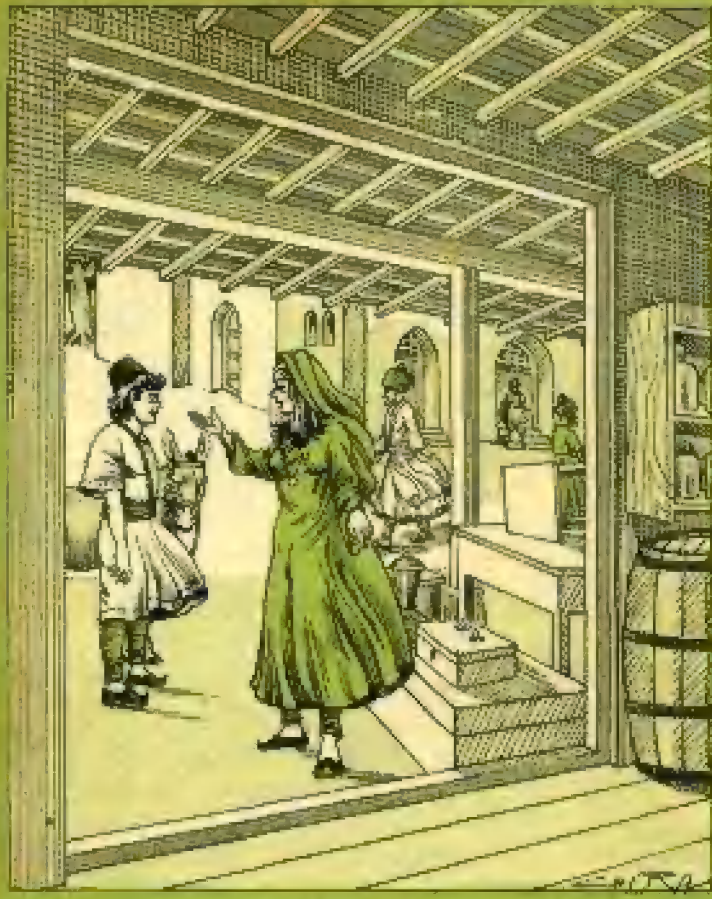

“నీ కోసం సాధువు ఎదురు చూస్తున్నాడు. నీ అదృష్టం బాగుంది. కిందికి వద. నీ నగల మూట దాచి నీ వెనకే నేనూ వస్తున్నాను,” అన్నది.

ఖాతూన్ కిందికి దిగి లోపలికి వెళ్ళింది. దిలైలా అమె వెనుకగా రెండు మూటలూ పట్టుకుని కిందికి దిగి, తిన్నగా వీధిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

ఖాతూన్ కిందిభాగం లోపలికి వెళ్ళి, సాధువు కోసం చూస్తే, అతగాడు కనిపించలేదు. కాని మొహానిన్ కనిపించి, “చూసుకో, నా వంటి మీద ఒక్క మచ్చ అయినా ఉన్నదేమో!” అన్నాడు.

భాతూన్ బెదిరి, మళ్ళీ మేడమీదికి పరిగెత్తిపోయి. తలుపు వేసి గడియపెట్టుకున్నది. అక్కడ నూపి సన్యాసిని లేదు—తన సగలమూట కూడా లేదు!

దిలైలా తాను సంగ్రహించిన మూటలను తనకు తెలిసిన ఒక దుకాణంలో ఉంచి, కలంకారీవాడి దుకాణానికి వెళ్ళి, హజీముహమ్మద్ తో, "బాబూ, ఇల్లు చాలా సుఖంగా ఉన్నది. మీరు చాలా పుణ్యం కట్టుకున్నారు. నేను సామాను తెచ్చుకోవటానికి మా ఇంటికి పోతున్నాను. పిల్లలిద్దరూ ఆకలి అంటున్నారు ; ఈ దీనారం తీసుకుని, వాళ్ళ కేమన్నా తినటానికి పట్టుకు

పోగలరా? వారితోపాటు మీరు కూడా ఫలహారం చెయ్యండి." అన్నది.

హజీముహమ్మద్, ఆమె ఇచ్చిన దీనారం అందుకుని, తన పనివాణ్ణి దుకాణం చూస్తూ ఉండమని, బయలుదేరాడు. దిలైలా కూడా తాను దాచిఉంచిన మూటలు తీసుకుని, కలంకారీ దుకాణానికి తిరిగి వచ్చి, ఆ దుకాణం చూస్తున్న పనివాడితో, "మీ యజమాని రొట్టెల దుకాణంలో ఉన్నాడు. నిన్ను వెంటనే రమ్మన్నాడు. వెళ్ళు నాయనా! నువ్వు తిరిగి వచ్చేదాకా దుకాణం నేను చూస్తూ ఉంటాలే!" అన్నది.

పనివాడు ఆమె మాట నమ్మి వెళ్ళిపోయాడు.

దిలైలా ఆ దుకాణంలో కదిలించటానికి వీలైనదెల్లా ఎత్తి ఒక పక్కగా పెట్టింది. దుకాణం ముందుగా ఒక మోతగాడిదను తోలుకుంటూ ఒక కుర్రాడు వెళుతుంటే వాణ్ణి పిలిచి, "చూడు బాబూ? నీ కి దుకాణంవాడు తెలుసుగా? వాడు నా కొడుకే. మా వాణ్ణి అప్పలవాళ్ళు పట్టుకుపోయారు. ఈ సామానంతా ఊళ్ళోవాళ్ళది. వాళ్ళది వాళ్ళ కిచ్చేయ్యాలి. దీన్ని నీ గాడిద మీద వేసి నా వెంట పంపిస్తావా? ఇదుగో, ఈ దీనారం ఉంచు. నేను తిరిగి

వచ్చేలోగా నీలిమందు నీసాలూ, కర్ర సామగ్రి విరగొట్టెయ్యి. లేకపోతే జస్తు చేస్తారు," అన్నది.

గాడిదగల కుర్రవాడు ఒప్పుకున్నాడు. దిలైలా సామానంతా గాడిద మీద వేసుకుని, తన ఇంటికి వెళ్ళిపోయింది.

తల్లిని చూడగానే జీనాబ్, "అమ్మా, ఏం చేసుకొచ్చావు?" అని అడిగింది.

"నలుగురి కళ్ళలో దుమ్ముకొట్టాను. ఈ నగలు ఒక అధికారి భార్యవి. ఈ దీనారాల పంచీ, చొక్కా ఒక దుకాణదారువి. ఈ పరుకంతా ఒక కలంకారీ వాడిది. ఈ గాడిద నాలుగో వాడిది," అన్నది దిలైలా గర్వంగా.

"చేసిందేదో బాగానే చేశావుగాని, ఇక ఇల్లు కదలకు. వాళ్ళు నలుగురూ నీ కోసం గాలిస్తూ ఉంటారు," అన్నది జీనాబ్.

"అప్పుడే ఏమయిందే. పిచ్చిదానా? ఉన్నదంతా ముందే ఉన్నది," అన్నది దిలైలా.

అక్కడ కలంకారీవాడు రొట్టెల దుకాణంలో రొట్టెలూ, కూరూ కొంటూండగా. పనివాడు వచ్చి, "ఎందుకు రమ్మన్నారు?" అని అడిగాడు. తాను పిలిచినట్టు ముసలిది పనివాడితో ఎందుకు చెప్పవలసి వచ్చిందో

తలీక, కలంకారీవాడు తన దుకాణానికి వచ్చేసరికి, గాడిద గల కుర్రాడు దుకాణాన్ని ధ్వంసం చేసేస్తూ కనిపించాడు.

"ఇదేం పనిరా నిన్ను 'పగలగొయ్యా!'" అన్నాడు కలంకారీవాడు.

"మిమ్మల్ని బాకీదార్లు వదిలేశారా ఏం?" అన్నాడు గాడిద గల కుర్రవాడు.

ఒకరనేది మరొకరికి చాలాసేపు అంతు బట్టలేదు. చిట్టచివరకు, సంగతి కొంత బుర్రకెక్కి, కలంకారీవాడు, "ఆ ముసలిది ఏమైనట్టు?" అని అడిగాడు.

"నా గాడిద మాటేమిటి?" అన్నాడు కుర్రాడు.

ఇద్దరూ లబ్ధున మొత్తుకుంటూ
ఉండటం చూసి జనం పోగయారు.
అందరూ కలిసి కలంకారీవాడి ఇంటికి
వెళ్ళారు.

కలంకారీవాడు తలుపు తట్టగా మొహా
సిన్ చొక్కా లేకుండా వచ్చి తలుపు
తెరిచాడు.

"దొంగవెధవా! మీ అమ్మ ఎక్కడ?"
అని కలంకారీ అరిచాడు.

"మా అమ్మ ఎప్పుడనగా పోయింది!"
అన్నాడు మొహాసిన్.

ఒకరి గొడవ ఒకరికి అర్థం కావటానికి
కొంతకాలం వట్టింది.

"ఆ ముసలిది నాకు తన కూతుర్నిచ్చి
పెళ్ళి చేస్తానని తీసుకొచ్చింది. తల్లి
కూతుళ్ళు మేడమీద ఉన్నారు." అన్నాడు
మొహాసిన్ చివరకు.

కలంకారీవాడు పైకి వెళ్ళి, తలుపు
తట్టితే ఖాతూన్ తలుపు తెరిచింది.

"మీ అమ్మ ఎక్కడ?" అన్నాడు కలం
కారీవాడు.

"మా అమ్మ ఎప్పుడనగా పోయింది!"
అన్నది ఖాతూన్.

నలుగురూ తలలు చేర్చినమీదట జరిగిన
మోసంయొక్క అసలు స్వరూపం క్రమంగా
తెలియవచ్చింది. ఖాతూన్ను ఆమె ఇంటికి
చేర్చి, మిగిలిన ముగ్గురూ నగరరక్షకు
డైన ఖాలిద్ వద్దకు వెళ్ళి, జరిగినదంతా
తెలిపారు.

ఖాలిద్ అంతా విని, "ఇంత పెద్ద నగ
రంలో ఎందరో ముసల్మాము లున్నారు.
అందులో మీ ముసలిదాన్ని ఎలా పట్టు
కొనేది? మీరే దాన్ని ఎలాగైనా పట్టి తెచ్చా
రంటే, దాన్ని తప్పక శిక్షిస్తాను," అన్నాడు.

తప్పేది లేక, మోసపోయిన ముగ్గురూ
దిలైలా కోసం వెతుకుతూ నగరం మూడు
దిక్కులకూ బయలుదేరారు.

—(ఇంకా వుంది)

వాణీకుమారి

పతంగపురాన్ని భాగ్యసింహు డనే రాజు ఏలుతూ ఉండేవాడు. అతను అన్ని విధాలా అసమర్థుడు. కాస్తయినా ధైర్యం లేదు. బుద్ధి మొదలే లేదు. ప్రజలు అతన్ని రోజూ తిట్టిపోసుకునేవారు. కాని భాగ్యసింహుడి అసమర్థపు పరిపాలన నుంచి ఎలా బయట పడాలో వారికి తెలీదు. ఎందుచేతనంటే ఈ రాజు దగ్గర ఇతనికన్న కూడా అవివేకి అయిన మంత్రి దుర్జయు డనేవాడు ఉండే వాడు. వాడికి కొన్ని కుద్రశక్తు లుండేవి. అవి చూసి ప్రజలు భయపడే వాళ్ళు. అ మాటకు వస్తే రాజుకూడా తన మంత్రిని చూసి భయపడేవాడు. మంత్రికి రాజ్య పాలన ఏమీ చాతకాదని తెలుసు, అతన్ని తొలగించి మరొకణ్ణి పెట్టుకోవటానికి రాజుకు ధైర్యం లేదు. ప్రజలు తనను అభాగ్యసింహు డని. మంత్రిని దుర్జనమంత్రి అని చెప్పు కుంటారని కూడా రాజుకు తెలుసు.

పతంగపుర రాజ్యాన్ని అనుకుని ఇంకొక దేశం ఉంది. దాన్ని ఏలేవాడు కరాళ ధ్వజుడు. ఈ కరాళధ్వజుడు మహా క్రూరుడు. అతను మహాబలసంపన్నుడని. యుద్ధంలో అతన్ని ఎవరూ ఓడించ లేరని ఒక ప్రతీతి ఉండేది.

ఈ కరాళధ్వజుడు ఒకనాడు భాగ్య సింహుడి వద్దకు దూతను పంపి, "నాతో సంధి చేసుకుంటావా? లేక నీ రాజ్యాన్ని ధ్వంసం చెయ్యనా?" అని అడిగాడు.

భాగ్యసింహుడికి ముచ్చెమటలు పోసి. కాళ్ళు చల్ల బడ్డాయి. మంత్రి అయిన దుర్జయుణ్ణి అడిగితే, "అలాటి ప్రబల శత్రువుతో సంధి చేసుకోవటమే మేలు. నా మంత్ర శక్తులు అతని మీద పారవు. అతనికి బెళాళుడి అండఉన్నది." అన్నాడు.

భాగ్యసింహుడు కరాళుడితో సంధికి అంగీకరించాడు.

ప్రతి ఉగాదినాడూ భాగ్యసింహుడు కరాళుడికి వన్నెందు మంది పదిహేనేళ్ళు మించని అందగత్తెలయిన కన్యలనూ, వెయ్యి గోవులనూ కానుక పంపి, కరాళుడి స్నేహానికి పాత్రుడుగా ఉండేటట్టు సంధి జరిగింది.

ఈ సంధి చాలా గోప్యంగానే జరిగింది గాని, కాలక్రమాన దాని సంగతి ప్రజలకు తెలిసిపోయింది. అట్లువంటి సంధి చేసు కున్నందుకు ప్రజలు తమ రాజును తిట్టు కున్నారు. “ఇంతకన్న యుద్ధం చేసి చస్తే ఎక్కువ పరువుగా ఉండేది!” అని అందరూ అన్నారు.

ఉగాది రాబోతున్నదనగానే రాజు పది హేనేళ్ళలోపు కన్యలను సేకరించే ప్రయత్నాలు ప్రారంభించాడు. రాజోద్యోగులు అవుల మందలు గల మోతుబరుల వద్ద అవులను పన్నుగా పసూలు చేశారు.

వీరన్న అనే ఒక సంవత్సరైన కాపు నగరానికి కొండలకూ మధ్య నివసిస్తూ ఉండే వాడు. అవులను రాజుగారు పసూలు చేస్తున్నారని తెలియగానే అతను తన అవులన్నిటినీ అమ్మేసి మేకలమంద కొనుక్కున్నాడు. అతను చాలా పొరువంగల వాడు, కాని తనకు సమస్య అయి కూచుంటేనే గాని ఏదీ పట్టించుకునే వాడు కాదు.

ఒకటి రెండు సంవత్సరాల పాటు కరాళుడికి కప్పం నిర్విఘ్నంగా ముట్టింది.

ఇంతలో రాజు కొక పెద్ద భయం ఎదురయింది. రాజుకున్న సంతాన మల్లా ఒకే ఒక కుమార్తె. ఆమె పేరు వాణి. చాలా చక్కని పిల్ల. చురుకైనది కూడానూ. ఆమెకు పద్నాలుగే ఏడు ప్రారంభమయింది. వచ్చే ఉగాదికి కరాళుడు ఆమెను అడిగితే తన గతి ఏమిటి?

భాగ్యసింహుడు తన మంత్రితో, “మంత్రి, వచ్చే ఉగాదికి మనము పంపే పన్నెందు మంది కన్యలలోనూ వాణి కూడా

ఉండాలని మన మిత్రుడు కరాళుడు పట్టు బడితే మనం ఏం చెయ్యాలి? కిందటి సారి మనం పంపిన కన్యలలో ఇద్దరు అందంగా లేరని అతనికి ఎంత కోపం వచ్చిందో చూశావుగా? మన ముష్టిరాజ్యంలో పన్నెండు మంది అందగత్తెలను, అందులోనూ కన్యలను వెతకాలంటే ఎంత కష్టమో చూడు," అన్నాడు.

మంత్రి ఈ సమస్య గురించి ఎప్పుడో ఆలోచించి పెట్టాడు. దుర్జయుడికి విలంబు దని ఒక పనికి మాలిన కొడుకున్నాడు. వాడికి పది హేను, పదహారేళ్ళుంటాయి. చదువులో శుంఠ అని పించుకున్నాడు. వాడికున్న నేర్పుతా పిల్లుల్ని పట్టుకోవటంలో మాత్రమే.

"అమ్మాయికి ఉగాది లోపల వివాహం చెయ్యటం తప్ప మరోమార్గం లేదు. అదయినా చాలా రహస్యంగా జరిగిపోవాలి. మన మిప్పుడు నానాదేశాల రాజకుమారులకు దూతలను పంపామంటే మన మిత్రుడు కరాళుడి కి సంగతి తెలిసిపోయి, మన ప్రయత్నాలను భగ్నం చేస్తాడు. అందుచేత, తమరి సెలవైతే, నే నొక్కమాట చెబుతాను. మా విలంబుడికి, వాణికుమా రికి గుట్టుచప్పుడు కాకుండా పెళ్ళి చేశా

మంటే ఈ అపద తప్పతుంది," అన్నాడు దుర్జయమంత్రి.

ఈ మాట వినగానే రాజుకు వాంతి అయినంతపని అయింది. ఆయనకు విలంబు డంటే చాలా అసహ్యం. కాని ఇప్పుడు దుర్జయుడు చెప్పిన సలహాకు భిన్నంగా మరో ఉపాయం ఏదీ కనిపించలేదు.

"అమ్మాయితో కూడా సంప్రతించి, దానికి అభ్యంతరం లేకపోతే అలాగే చేద్దాం," అన్నాడు రాజు.

"అమ్మాయిగారికి మీరు నచ్చ చెప్పటం మీద అంతా ఆధారపడి ఉంటుంది," అన్నాడు మంత్రి.

కాని, విలంబుణ్ణి చేసుకోవటానికి ఎంత మాత్రమూ ఒప్పులేదు వాణి : "నా కప్పుడే పెళ్ళి ఏమిటి? ఎప్పటికైనా నేను పెళ్ళాడితే విలంబుడి లాటి చపటను పెళ్ళాడతానా? మీరు చేసుకున్న దిక్కుమాలిన సంధి ఎవడైతే తుదముట్టిస్తాడో అలాటి వాణ్ణి పెళ్ళాడతాను," అన్నది.

రాజు భయంతో వణికిపోతూ, "వచ్చే ఉగాది లోపల నీకు పెళ్ళి చెయ్యకపోతే నిన్ను కూడా మన మిత్రుడు కరాళుడికి కానుకగా పంపవలసి రావచ్చు. అంత కంటే మంత్రి కొడుకును పెళ్ళాడటం వెయ్యరేటు నయం గదా!" అన్నాడు.

"తప్పని పరైతే నన్ను కూడా ఆ రాక్షసుడికి కానుకగా పంపండి. ఇదిపరకు మీరు పంపిన కన్యలూ, ముందు పంపబోయే కన్యలూ నా పంటివారు కారా?" అన్నది వాణి.

వాణి పెళ్ళికి ఒప్పుకోవటం లేదని తన మంత్రితో చెప్పే ధైర్యంలేక రాజు, "ఒక్కసారి మన విలంబుడు రాజకుమార్తెతో స్వయంగా మాట్లాడితే అంతా చక్కబడుతుందనుకుంటాను," అన్నాడు.

కాని విలంబుడు తన వద్దకు రాగానే వాణి అతన్ని బయటికి గెంటించినంత పని చేసింది.

ఇది తెలిసి దుర్జయమంత్రికి చాలా కోపం వచ్చింది. రాజకుమార్తెను పెళ్ళాడి తన కొడుకు రాజయ్యే అవకాశం చెయ్యి జారి పోతున్నది. "వచ్చే ఉగాదికి తమకు కానుకగా పంపే కన్యలలో రాజకుమార్తె వాణికుమారి కూడా ఉండాలని కోరండి," అని కరాళుడికి కబురు చేద్దామా అనుకున్నాడు దుర్జయుడు. కాని అలా చేస్తే ఏరు దాటకుండానే తెప్పను తగలబెట్టుకోవటం అవుతుందేమోనని తోచింది. అంత కంటే, రాజకుమార్తె కరాళుడి చేతిలో పడకుండా ఏదైనా తంత్రం అలోచిస్తే

ఎప్పటికైనా ఆమెను తన కోడలు చేసుకునే
అవకాశం ఉన్నది.

దుర్జయుడికి ఒక గొప్ప అలోచన కలి
గింది. మనిషిని పాముగా మార్చే క్షుద్ర
విద్య ఒకటి అతనికి తెలుసును. వాణిని
పాముగా మార్చి, కొంతకాలం పాముగానే
జీవించ నిచ్చి, తరవాత మనిషిని చేస్తే
ఆమె తిరిగి మనిషి రూపం వచ్చిన ఆనం
దంలో తాను చెప్పినట్టు వివాహం చేసుకో
వచ్చును.

పాముగామారిన మనిషి తిరిగిమనిషిగా
మారాలంటే ఎవరైనా ఆ పామును ముద్దు
పెట్టుకోవాలి. ఆ పని విలంబుడే చేసి

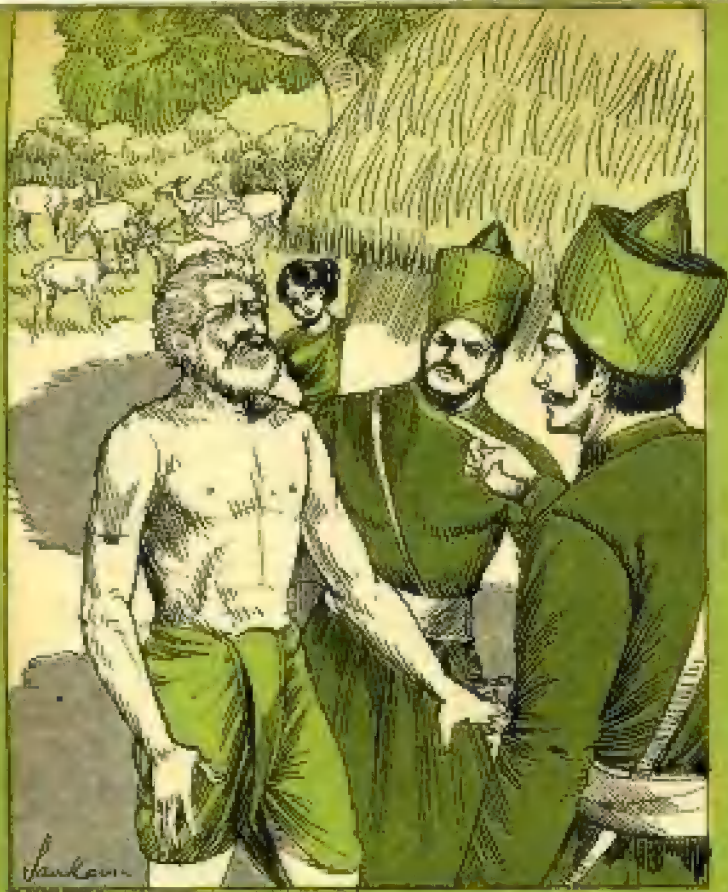
నట్టయితే రాజకుమార్తె వాణ్ణి విధిగా
పెళ్ళాడుతుంది.

ఇది దుర్జయుడికి చాలా తెలివైన ఎత్తు
గడగా తోచింది. ఆయన ఒకరాత్రి రాజ
కుమార్తెను పాముగా మార్చేశాడు. తెల్లవారి
చూసేసరికి రాజకుమార్తె మంచం
మీద, పాము నిద్రపోతున్నది. రాజకుమార్తె
జాడలేదు.

పామును చూసిన దాసిలు కెప్పున కేక
వేశారు. రాజు, రాణి పరిగెత్తుకుంటూ
వచ్చారు. వాణి పామయిందని అందరికీ
తెలిసిపోయింది. రాజు మంత్రిని పిలి
పించాడు. మంత్రి వచ్చేసరికి పక్కమీది

పాము లేచి పడగ విప్పి, మంత్రని చూసి బుస కొట్టింది.

దుర్జయుడి గుండెల్లో రాయిపడింది. వాణి మామూలు పాముగా మారక విషసర్పంగా మారింది. తీవ్ర స్వభావంగల వ్యక్తులను పాములుగా మారిస్తే వాళ్ళు విషసర్పాలవు తారు. ఈ సంగతి దుర్జయుడికి తెలియదు. ఈ పామును తన కొడుకు ఎలా ముద్దు పెట్టుకుంటాడు? కాటేసి చంపెయ్యదా?

“మహారాజా, ఇది విషసర్పం, చంపె య్యండి,” అన్నాడు దుర్జయుడు.

“ఏ విషసర్పమైనా అది నా కూతురు. దాన్ని ఎలా చంపుతాను? ప్రారబ్ధం చాలక

నా కూతురు పామయింది. మళ్ళీ ప్రారబ్ధం అనుకూలమై అదే మనిషి అవుతుంది. ఏదో రూపంలో దాని బతుకు అది బతికితే నాకంటే చాలు!” అన్నాడు రాజు.

పాము మంచం మీది నుంచి దిగి ఎటో వెళ్ళిపోయింది. తిరిగి రాజభవనంలో అది కనిపించనే లేదు.

రాజుగారికి ఏర్పడిన సమస్యలాటిదే వీరన్నకు కూడా ఏర్పడింది. ఆయన అవులను అమ్మి మేకలను కొని “అవులపన్ను” తప్పించుకున్నాడే గాని, వాణి ఈడుదే అతనికి ఒక కూతురున్నది. అమె కూడా చాలా చక్కనిది. ఏడాదిక్రితమే రాజోద్యోగి ఒకడు అవులపన్ను వసూలుచేస్తూ వచ్చి, వీరన్న ఇంటిముందు నిలబడి ఉన్న గౌతమిని చూసి, “ఈ పిల్ల తెన్నేళ్ళు?” అని అడిగాడు.

అందుచేత, వచ్చే ఏడాదికి రాజోద్యోగి గులు గౌతమిని కరాళుడికి కానుకగా పట్టుకుపోవటం నిశ్చయం. ఆ మాట తలుచుకుంటే వీరన్నకు పట్టరాని అగ్రహం వచ్చింది. ఆయన తన కొడుకు నునందుణ్ణి పిలిచి, “ఒరే, నీ చెల్లెలు కరాళుడికి కానుక కాకుండా ఏదన్నా మార్గం చూడు!” అని చెప్పాడు.

నునందుడు చాలా సమర్థుడు, అమిత ధైర్యశాలి, ఉపాయశాలి కూడానూ. అతను తన తోటియువకులను, సాహసవంతులైన వాళ్ళను కొందరిని కూడగట్టి చిన్నసేన తయారుచేసి, "మనమంతా ఒక చీకటి రాత్రి వెళ్ళి కరాళుడి రాజభవనం మీద పడదాం. అక్కడి కాపలావాళ్ళతో యుద్ధం చేద్దాం. కరాళుణ్ణి చంపకుండా ప్రాణాలతో తిరిగిరామని అందరమూ ప్రమాణాలు చేద్దాం." అన్నాడు.

ఇందుకు అందరూ ఒప్పుకున్నారు. ఒక్కరూ ప్రాణాలతో తిరిగివస్తామన్న ఆశ పెట్టుకోలేదు. జాము రాత్రివేళ నునందుడి

"సేన" సరిహద్దు వాటి, అర్ధరాత్రికి కరాళుడి రాజభవనం చేరింది. పహరావాళ్ళు పెద్ద యుద్ధమేమీ చెయ్యలేదు. వాళ్ళు చాలా అశ్రద్ధగా ఉన్నట్టు కనిపించారు. చాలామంది నునందుడికి నులువుగా లొంగి పోయి బంధితులయ్యారు. కొందరు పారి పోయారు. తనవారిలో ఒక్కడు కూడా చావకుండానే నునందుడు తన అనుచరులతో కరాళుడి శయనగృహాన్ని చేరుకున్నాడు.

సరిగా అదే సమయంలో శయన గృహంలో నుంచి భయంకరమైన అరుపు వినిపించింది. కొద్ది క్షణాలలో కరాళుడు తలుపు తెరుచుకుని బయటకీ వచ్చి, నురు

గులు కక్కుతూ నునందుడి కాళ్ళ ముందు పడిపోయి, కొద్దిసేపు విలవిలా తన్నుకుని ప్రాణాలు పదిలాడు.

ఆ క్షణంలోనే ఒక విషసర్పం రాజు శయన గృహం నుంచి బయటికి పాకుతూ రావటం నునందుడి కంట పడింది. అతనికి వెంటనే అర్థమైపోయింది — ఆ పామె రాజును కాటు వేసి చంపింది!

నునందుడికి పాములను పట్టుకునే ఒడుపు తెలుసును. అతను వంగి పాము తలను చప్పున పట్టుకుని ఎత్తి, కృతజ్ఞతాభావంతో దాన్ని ముద్దు పెట్టుకున్నాడు.

మరుక్షణమే పాము మాయమైపోయి నునందుడి ఎడట ఒక రాజకుమార్తె ప్రత్యక్షమయింది. నునందుడు నిర్భాంతపోయాడు.

"అంతా చెబుతాను. మనం ఇక్కడ ఉండటం క్షేమం కాదు. ముందు మన పాలిమేరలో వెళ్ళి పడదాం," అన్నది రాజకుమార్తె వాణి.

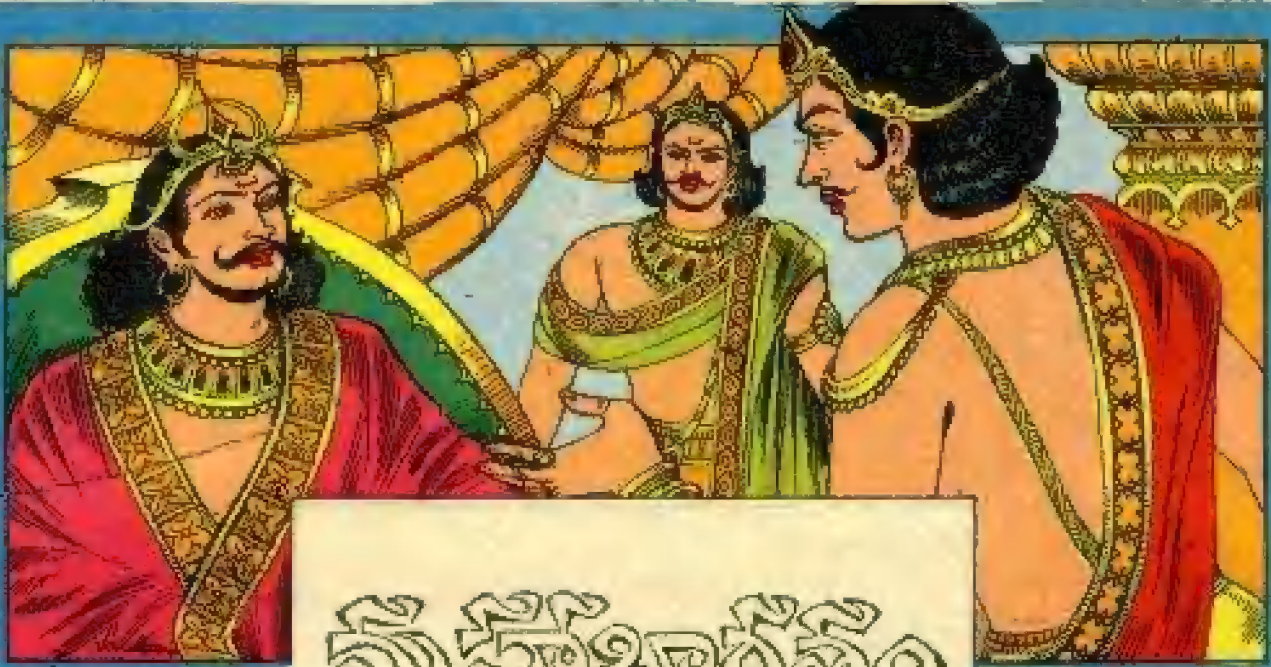
అందరూ వీరన్న ఇల్లు చేరాక రాజకుమార్తె నునందుడికి అంతా చెప్పి, "మనం చెయ్యవలసిన పని ఇంకా చాలా ఉన్నది. ఈ రాజ్యంలో నిజమైన శూరుడివి నువ్వే కనబడుతున్నావు. నన్ను మనిషిని చేశావు గనక నేను నిన్ను పెళ్ళాడటం తాయం. పోతే మన దేశానికి ఇద్దరు చీడపురుగు లున్నారు. ఒకడు మా నాన్న. రెండోవాడు మంత్రి దుర్జయుడు. వీళ్ళిద్దరినీ తొలగిస్తేగాని దేశం బాగుపడదు. నీ సేనను తీసుకుని బయలుదేరు," అన్నది.

భాగ్యసింహుడు సింహాసనం దిగటానికి సంతోషంగా ఒప్పుకున్నాడు. దుర్జయుడు మాత్రం దొరకలేదు. అతని జాడ ఎవరూ చెప్పలేకపోయారు. అతను గద్దీలంగా మారి చీకట్లో ఎగిరిపోయాడని చెప్పుకునేవారు.

నునందుడు వాణిని పెళ్ళాడి, రాజ్యాభిషేకం చేయించుకుని సమర్థుడైన రాజు అనిపించుకున్నాడు.

మహాభారతం

విదురుడు వెళ్ళిపోగానే దుర్యోధనుడు తన తండ్రి వద్దకు వచ్చి, "నాన్నా, అస్తమానమూ ఈ విదురుడు నీ వెంటే ఉంటూ ఉన్నాడు. అందుచేత నా కడుపులో ఉన్న మాట చెప్పకొవటానికి వీలు లేకుండా ఉన్నది. అతగాడు ఎప్పుడూ నా శత్రువులైన పాండవులను తెగపాగడతాడు. మనకు కావలసినది మన శత్రువుల పతనంగదా? అందు కేదన్నా మార్గంచూద్దాం," అన్నాడు.

ఆ మాటకు ధృతరాష్ట్రుడు, "నీ ఉద్దేశం ఒకటి. నాది మరొకటినా, నాయనా? విదురుడు పాండవులను మెచ్చుకుంటూంటే ఎదురు చెప్పలేక ఊకొడతాను. అంతే. నువ్వు, కర్ణుడూ ఏమైనా ఆలోచించి ఉంటే చెప్పు," అన్నాడు.

"పాండవులు ద్రుపదుడికి అల్లుళ్ళు కావటం చేత చాలా బలవంతులయ్యారు. పాండవులకు ఆ ద్రుపదుడి అండ లేకుండా చెయ్యాలి. నేర్పరులైన తాంత్రికులను ప్రయోగించి, పాండవులకు ద్రుపదుడి తోనూ, ధృష్టద్యుమ్నుడితోనూ పడకుండా చేయాలి; పాండవులను పాంచాలం నుంచి వెళ్ళగొట్టించాలి," అన్నాడు దుర్యోధనుడు.

దుర్యోధనుడు ఇంకా పెద్ద ఆలోచనే చేశాడు. ద్రౌపదికి అయిదుగురు భర్తలు గనక ఆమెకూ, పాండవులకూ మధ్య ద్వేషం పుట్టించటానికి సమర్థులైన మోసకత్తెలను ప్రయోగించాలి. ఈ ఎత్తులు పారే పక్షంలో పాండవులకు మళ్ళీ హస్తినాపురం చేరాలని పించవచ్చు: అందుచేత కొందరు మను

మలు వారి వద్దకు వెళ్ళి, హస్తినాపురంలో జీవితం చాలా రోతగా ఉన్నట్టు నమ్మకం కలిగించాలి.

“పాండవులలో నిజంగా పరాక్రమ వంతుడు గిముడే. వాణ్ణి రహస్యంగా చంపేద్దాం. భీమార్జునులు ఇద్దరూ కలిస్తే అగ్నికి వాయువు తోడైనట్టే! కాని భీముడు చచ్చాడంటే అర్జునుడు మన కర్ణుడుకి చాలడు. ఇంతెందుకు? భీముడు లేకపోతే మిగిలిన పాండవులు నలుగురూ మనకు దాసులే. ఒక ఎత్తు వేసి వాళ్లను ఇక్కడికి రప్పించి మన అధీనంలో ఉంచుకోవచ్చు.” అన్నాడు దుర్యోధనుడు.

అక్కడికి వచ్చి దుర్యోధనుడి ఆలోచన లన్ని విన్న కర్ణుడు, “నువు చెప్పే ఉపాయాలేవి జరిగేవి కావు. వీటివల్ల పాండవులకు ఏమీ నష్టం రాదు. మహాశూరులైన అల్లుళ్ళను ద్రుపదుడు లంచాలకు అశించి వదులుకుంటాడా? అమిత హీన స్థితిలో ఉన్నప్పుడే పాండవులను వరించిన ద్రౌపది, వారిప్పుడు మంచి దశలో ఉండగా వదిలేస్తుందా? అదీగాక వాళ్లు అమెను ఎంతో ప్రేమతో చూసుకుంటున్నారు. అందు చేత ఆ యెత్తు పారదు. పోతే, భీముణ్ణి రహస్యంగా చంపింకామంటున్నావు. ఇది వరకు ఇలాటి యత్నాలు ఎన్ని విఫలం కాలేదు? హస్తినాపురంలో జీవితం రోతగా ఉన్నదని నీ వేగులవాళ్ళు చెబితే నమ్మేటంత వెర్రివాళ్ళనుకుంటున్నావా అ పాండవులు? సామదానభేదోపాయాలతో మనం వారిని ఏమీ చెయ్యలేం. ప్రస్తుతం మనం అవలంబించదగినది దండోపాయం ఒక్కటే. వాళ్ళ కన్న మనకిప్పుడు పెద్ద సేన ఉన్నది. యాదవులూ, చైద్యులూ, మాగధులూ వారికి సాయం వచ్చేలోపుగా మనం దండెత్తి వెళ్ళి వారిని నాశనం చెయ్యాలి. ఇందులో అధర్మం, అన్యాయం లాంటిది ఏమీ లేదు.” అన్నాడు.

అది విని ధృతరాష్ట్రుడు, "కర్ణుడు చెప్పినది ఉచితంగానే ఉన్నది. మన భీష్ముడూ, ద్రోణుడూ, విదురుడూ దీనికి విమంహారో కనుక్కుందాం," అన్నాడు.

భీష్మ ద్రోణ విదురులకు కబురు వెళ్ళింది. వాళ్ళు వచ్చి ధృతరాష్ట్రుడి వేటసరగతంతా విన్నారు.

భీష్ముడు తన అభిప్రాయం ఇలా చెప్పాడు: "నా దృష్టిలో పాండవులూ, దుర్యోధనాదులూ సమానమే. పితృపితామహుల నాటి నుంచి వస్తున్న ఈ రాజ్యంలో పాండవులకు సగం చెందాలి. వారిని పిలిపించి వారి అర్థరాజ్యం వారి కివ్వటం ధర్మం. అలా చెయ్యకపోతే మీ కందరికీ అపకీర్తి చుట్టుకుంటుంది. రాజులకు అపకీర్తి కన్న మరణం మేలు. దుర్యోధనా, ఇప్పటికే పాండవుల పట్ల చాలా దుర్మార్గాలు చేశావు. కాని వారికి హిని చెయ్యలేక పోయావు. లక్కయింట కాల్ చచ్చినవాడు పురోచనుడు మాత్రమే. వాడు కొంపకు నిప్పుపెట్టి, అందులో కాల్పోయాడంటే ఎవరన్నా నమ్ముతారా? కుంతీ, పాండవులూ లక్క ఇంట కాల్పోయారని విన్నాక నాకు ఎవరి ముఖం చూడాలన్నా అసహ్యం వేసింది. వాళ్ళు బతికి ఉన్నారు గనక నీ మానం

దక్కింది. ఇకనైనా కాస్త మంచి పేరు తెచ్చుకుని సుఖంగా ఉండు."

తరవాత ద్రోణుడు ఇలా అన్నాడు:

"భీష్ముడి అభిప్రాయమే నాదీనూ. పాండవులను తీసుకువచ్చి, వారికి అర్థ రాజ్యం ఇవ్వటం అవసరం. ద్రుపదుడికీ, ఆయున కొడుకులకూ, కుంతీదేవికీ, పాండవులకూ, ద్రౌపదికీ వస్త్రాభరణాలను కానుకగా పంపండి. వాటిని తీసుకుని దుశ్శాసనుడుగాని, వికర్ణుడుగాని కాంపిల్యనగరానికి వెళ్లటం మంచిది. అలా చెల్లినవాళ్ళు పాండవులతో అప్యాయంగా మాట్లాడి, అక్కడ వారితో కొంతకాలం గడిపి, సద్భా

వంతో హస్తినాపురానికి వారిని అహ్వానించి, వెంటబెట్టుకు రావాలి. ఇందుకు ద్రుపదుణ్ణి కూడా ఒప్పించాలి."

వెంటనే కర్ణుడు కలిగించుకుని ధృత రాష్ట్రానికి, "రాజా, ఈ వృద్ధు లిద్దరూ ఎల్లప్పుడూ శత్రువులను మెచ్చుకుని, నీ పురోభివృద్ధికి అడ్డుతగులుతారు. వీరి మాటలు విసవద్దు," అన్నాడు.

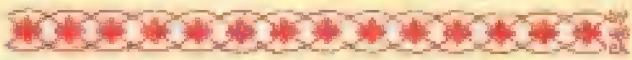
ఈ మాటకు ద్రోణుడు అగ్రహించి, "నీకు పాండవుల మీద పగ ఉన్నదిగదా అని మా మీద తప్పువేస్తావా? ప్రస్తుతం కౌరవుల మేలు కోరేవాడివి మా కన్న నువ్వే కాబోలు? ఏమైనా, మా పరిహా ప్రకారం పనులు

జరగకపోతే కౌరవులు నిష్కారణంగా చెడతారు," అన్నాడు.

అప్పుడు విదురుడు, "రాజా, మేము హితం చెప్పేవాళ్ళమే గాని నీ చేత ఏ పని చేయించలేం. భీష్మద్రోణులు హితమే చెప్పారు. కాని కర్ణుడు అది హితం కాదంటున్నాడు. ఎవరేమి చెప్పినా, భీష్మద్రోణుల కన్న నీ హితం కోరేవారెవరూ ఉండరు. వీరి పల్ల నీకు కీడు కలగట మన్నది ఉపాసించటానికైనా లేదు. వారికి పక్షపాత బుద్ధి లేదు. నీకు నీ కొడుకుల మీద పక్ష పాతం గనక ఇచ్చకా లొడేవాళ్ళుంటారు. వారి మాటలు విన్నావే నీ వంశానికి ప్రమాదం వున్నది. దుస్సాహసం వాశన కారి. పాండవులను జయించడం మాటలు కాదు. వారికి కృష్ణుడి అండ ఉన్నది, ద్రుపదుడి అండ ఉన్నది. భీమార్జునులు ఆనన్య పరాక్రమం గలవారు. మంచిగా సాధించదగినది దండంతో సాధ్యంకాదు. హస్తినాపురపౌరు లందరూ పాండవులను చూడాలని ఉవ్విళ్ళూరుతున్నారు. అందు చేత వారిని విలిపించి అందరికీ ఆనందం చేకూర్చు," అన్నాడు.

ధృతరాష్ట్రుడు ఒక నిశ్చయానికి వచ్చి, "భీష్మద్రోణులూ, నువ్వు చెప్పినదే హితం.

నాకు నా కొడుకులు ఒకటి, పాండవులు ఒకటి కాదు. విదురా, నువ్వు వెంటనే వెళ్ళి. పాండవులనూ, వారి తల్లిని, వారి భార్య అయిన కృష్ణనూ ఇక్కడికి విలుచుకురా. ఆదృష్టవశాన వారు లక్కయింట కాలిపో కుండా బతికాడు. ద్రుపదుడి కూతురు వారికి భార్య కావటం మరింత అదృష్టం! అందుచేత నా దిగులంతా పోయింది,' అన్నాడు.

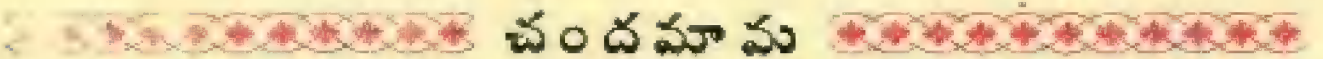
అనేక రత్నాభరణాలూ, మేలివస్త్రాలూ, ఇతర కానుకలూ తీసుకుని విదురుడు కాంపిల్యనగరం చేరుకుని, ద్రుపదుణ్ణి, ధృష్టద్యుమ్నుడు మొదలుగాగల వారిని, కృష్ణుణ్ణి, పాండవులనూ కలుసుకుని, క్షేమసమాచారాలు అడిగి, చెప్పి, ఎవరి కివ్వవలసిన కానుకలు వారికి అందజేశాడు.

తరువాత విదురుడు సభలో ద్రుపదుణ్ణి చూసి, "మహారాజా, ధృతరాష్ట్ర భీష్ములు తమరితో బంధుత్వం కలిసినందుకు మహాదా నందం పొంది, తమ క్షేమసమాచారాలు తెలుసుకురమ్మని నన్ను పంపారు. తమ స్నేహితుడైన ద్రోణుడు తనకు మారుగా నన్ను తమను ఆలింగనం చేసుకోవలసినదిగా చెప్పాడు. మీ కుమార్తె భార్య కావటం పాండవులకు రాజ్యప్రాప్తి కన్న కూడా

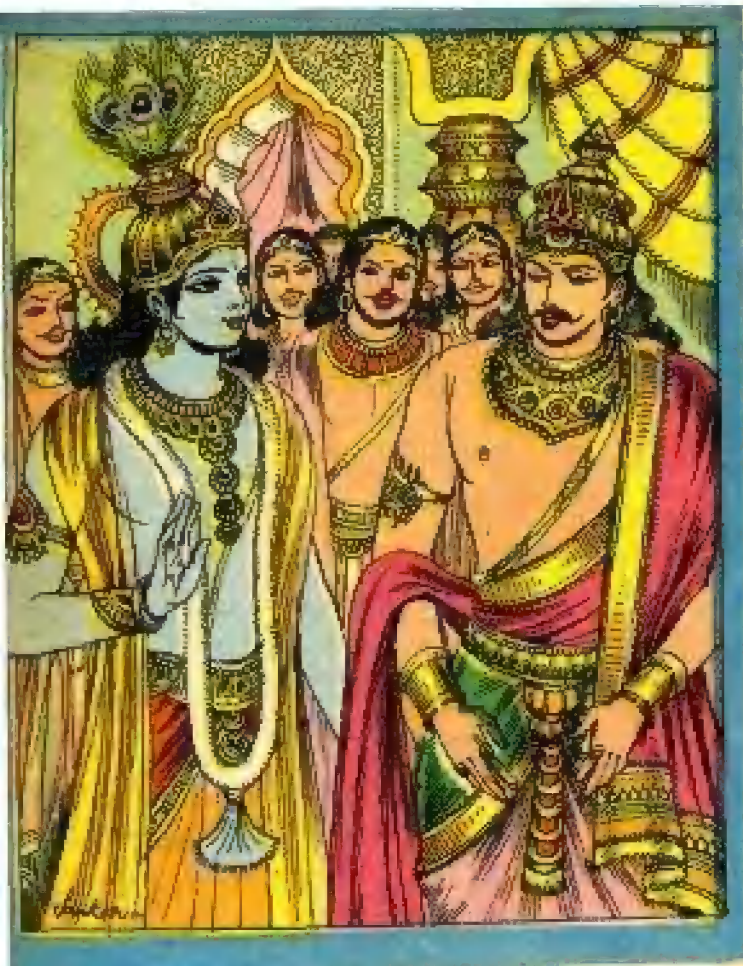

ఎక్కువైనది. పాండవులు హస్తినాపురాన్ని విడిచిపెట్టి చాలాకాల మయింది. కొరవులు వారిని మళ్ళీ చూడాలని చాలా అత్రంగా ఉన్నారు. అంతఃపుర స్త్రీలు ద్రౌపదిని చూడటానికి తహతహలాడిపోతున్నారు. తమ అనుమతితో పాండవులను కుంతి ద్రౌపదులతో సహా హస్తినాపురానికి తీసుకురావలసి నదిగా ధృతరాష్ట్రుడు నన్ను ఆజ్ఞాపించాడు. అందుచేత తమరు అనుమతి ఇవ్వండి," అన్నాడు.

ఆ మాటలు విని ద్రుపదుడు విదురుడితో, "కొరవులతో బంధుత్వం కలిసినందుకు నేను అనందపారవశ్యం చెందుతున్నాను.

ధృతరాష్ట్రు డంతటివాడు అజ్ఞాపించటమూ, నీ వంటి దూరాలోచనాపరుడు రావటమూ— ఇక అభ్యంతరాలకు అవకాశమేదీ? కాని, బలరామకృష్ణు లేమంటారో తెలుసుకోవాలి; పాండవుల శ్రేయస్సును వారెల్ల పోడూ కోరుతారు. పాండవులు కూడా మహాప్రాజ్ఞులు, ధర్మపరులు, శక్తిమంతులు—వారేమంటారో?” అన్నాడు.

ద్రుపదుడి మాటకు ధర్మరాజు అడ్డువచ్చి, “మహారాజా, మేము మీ అధీనంలో ఉన్న వాళ్ళం. మీరు ఆలోచించి మా కర్తవ్యం ఎలా నిర్వహిస్తే అలా నడుచుకుంటాం.” అన్నాడు.

అప్పుడు కృష్ణుడు సభవారితో, “విదురుడు కోరిన ప్రకారం అతని వెంట పాండవులను హస్తినాపురానికి పంపటమే ఉచితమని నాకు తోస్తున్నది. కాని, అన్ని విధాలా పాండవుల మేలు కోరే ద్రుపదుడి అభిప్రాయ మేమిటో?” అన్నాడు.

దానికి ద్రుపదుడు, “పాండవులు ఇవాళ నాకు దగ్గరవారైనారు, కాని ఈ కృష్ణుడికి వారు చిన్నతనం నుంచి అప్తులు. ఎంత దూరాన ఉండి కూడా అతను వారి మేలు కోరుతూ ఉంటాడు. అందుచేత ఆయన అభిప్రాయమే నాదీనూ,” అన్నాడు.

ద్రుపదుడి అనుమతి లభించింది. పాండవులు ద్రోపదినీ, కుంతినీ వెంటబెట్టుకుని విదురుడి వెంట హస్తినాపురానికి బయలుదేరాడు. కృష్ణబలరాములు వారి వెంట వచ్చారు. విదురుడు పంపిన దూత ముందుగా వెళ్ళి పాండవుల రాకను ధృతరాష్ట్రుడికి తెలిపాడు. ధృతరాష్ట్రుడు సంతోషించి, పాండవులకు ఎదురు వెళ్ళటానికి వికర్ణుణ్ణి, చిత్రసేనుణ్ణి, ద్రోణుణ్ణి, కృపాచార్యుణ్ణి పంపాడు.

వారి వెంట పాండవులు హస్తినాపురం ప్రవేశించే సరికి నగరమంతా అలంకరించి ఉన్నది. ప్రజలు వారిని చూసి చాలా ఆనందం

దించారు. పొరుల దీపనలు అందుకుంటూ పాండవులు రాచనగరు చేరి, ధృతరాష్ట్రానికి, భీష్మానికి, ఇతర పెద్దలకూ మొక్కారు.

కొద్దిరోజులు గడిచాక ధృతరాష్ట్రాడు పాండవులనూ, కృష్ణుణ్ణి పిలిచి, "నాయన లారా, మీకూ దుర్యోధనాదులకూ వైరం రాకుండా కౌరవరాజ్యంలో సగం మీ కిప్పుడే ఇచ్చేస్తున్నాను. ఈనాటి నుండి మీరు ఖాండవప్రస్థంలో స్థిరపడి, సుఖంగా మీ పంతు రాజ్యం మీ రేలుకోండి," అన్నాడు.

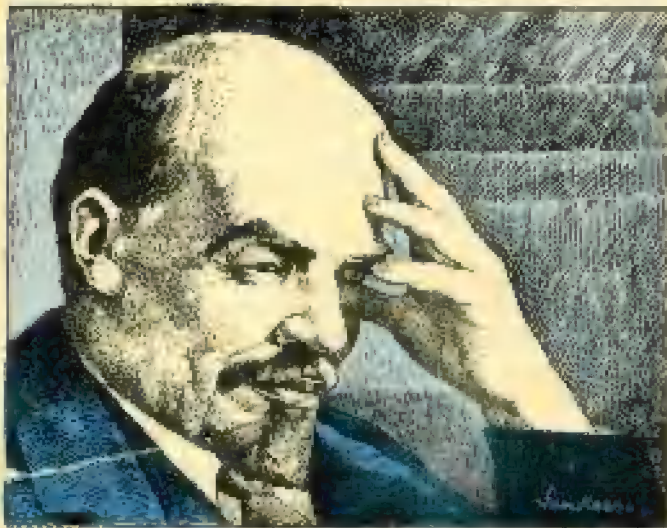
ధర్మరాజు సరేనని పెద్దల కందరికీ నమస్కరించి, తన తమ్ములనూ, ద్రౌపదిని, బలరామకృష్ణులనూ వెంటబెట్టుకుని ఖాండవప్రస్థానికి చేరుకున్నాడు. ఆ ఖాండవ ప్రస్థం అన్నది మహా భయంకరమైన అరణ్యం. ఆ సంగతి గుర్తించి కృష్ణుడు ఇంద్రుణ్ణి తలచుకున్నాడు. కృష్ణుడి ఉద్దేశం గ్రహించి ఇంద్రుడు విశ్వకర్మను అక్కడికి పంపాడు.

విశ్వకర్మ ఒక మంచి ప్రదేశం నిర్ణయించి అక్కడ ఒక చక్కని నగరం నిర్మించాడు. దాని చుట్టూ ఎత్తయిన ప్రాకారాలూ, ప్రాకారం వెలుపల లోతైన అగడ్త, లోపల తెల్లగా మెరిసే భవనాలూ, గరుడాకారం గల పురద్వారమూ, విశాలమైన వీధులూ, రాజాస్థానాలూ, దేవాలయాలూ, అక్కడక్కడా అందమైన ఉద్యానవనాలూ ఉన్నాయి. దానికి ఇంద్రప్రస్థ మనే పేరు వచ్చింది. నగరం మధ్యలో విశాలమైన స్థలంలో పాండవులు నివసించడానికి భవనాలున్నాయి. నాలుగువర్ణాలవారూ, వివిధ శిల్పాలలో నైపుణ్యం గలవారూ వచ్చి ఇంద్రప్రస్థంలో నివసించారు.

ధర్మరాజు తన తమ్ములతోనూ, భార్యతోనూ అక్కడ సుఖంగా జీవిస్తూ రాజ్యపాలన చేశాడు. కొంతకాలం జరిగాక కృష్ణుడు పాండవుల వద్ద సెలవు తీసుకుని ద్వారకకు తిరిగి వెళ్ళాడు.

లెనిన్ గాథలు

3

చిన్నతనంలోనే లెనిన్ కు కష్టాల పరంపర సంప్రాప్తమయింది. 1886 జనవరి నెలలో అతని తండ్రి, తన 54 వ ఏట అకస్మికంగా మరణించాడు. ఒక సంవత్సరం అనంతరం 1887 మార్చిలో లెనిన్ అన్న అల్లుణ్డర్ (సాష) సెంట్ పీటర్స్ బర్గ్ లో అరెస్టయ్యాడు—జార్ రాజును హత్య చేయడానికి జరిగిన కుట్రలో అతను కూడా ఉన్నాడు. అల్లుణ్డర్ అరెస్టయిన కొద్ది రోజులకే అతని అక్క అన్న కూడా అరెస్టయింది.

అల్లుణ్డర్ వీరుడు. తన విచారణ సమయంలో తన పక్షాన తానే వాదించు కుంటూ, "జార్ పరిపాలన వతనం కావటం సాధ్యమే కాదు, అనివార్యం," అన్నాడు. అతన్ని మే నెలలో మరి నలుగురు విప్లవ కారులతో బాటు స్కిస్సెల్ బర్గ్ కోటలో ఉరి

తీశారు. అప్పు డతని వయస్సు 21. అతని విచారణకు అతని తల్లి హాజరయింది.

అన్న మరణం లెనిన్ కు తీవ్రమైన ఆఘాతం. అతను తన అన్నను ప్రతిదానికి ఆదర్శంగా పెట్టుకుని, అనుకరించేవాడు. అయితే జారు పరిపాలనను ప్రతిఘటించాలంటే జారును కాని, అతడి అధికారులను గాని తుడిచిపెట్టటం సరిఅయిన మార్గం కాదని లెనిన్ నిర్ణయించుకున్నాడు.

ఇంత విచారకర పరిస్థితిలోనూ లెనిన్ మాధ్యమిక (హైస్కూలు) విద్య విజయవంతంగా పూర్తిచేసి, మంచి మార్కులు తెచ్చుకుని, బంగారు పతకం కూడా సంపాదించుకున్నాడు.

1887 వేసవిలో లెనిన్ కుటుంబం సెంట్ పీటర్స్ బర్గ్ నుంచి కజాన్ పట్టణానికి మారింది.

లెనిన్ ప్రవాసం

లెనిన్ అక్కడి కాలేజీలో చేరాడు. ఆయన తీసుకున్నది న్యాయశాస్త్రం. ఇక్కడే అతనికి విప్లవవాదులైన విద్యార్థుల సంపర్కం కలిగింది.

1887 డిసెంబరులో విద్యార్థులు ఆందోళన పెరిగారు. ఈ సందర్భంలో విశ్వవిద్యాలయం లెనిన్ ను బహిష్కరించారు. తరువాత పోలీసులు ఆయనను అరెస్టు చేసి, కజాన్ రాష్ట్రంలోని కొకుష్కిన్ అనే గ్రామానికి ప్రవాసం పంపి, ఆయనపై నిఘా ఉంచారు.

ఏడాదిపాటు సాగిన ఈ ప్రవాసాన్ని లెనిన్ పుస్తక పఠనంలో గడిపాడు. ఏడాది

అనంతరం ఆయనను కజాన్ నగరానికి తిరిగి రానిచ్చారు గాని, విశ్వవిద్యాలయంలో చేర్చుకోలేదు.

ఈ రోజులలోనే లెనిన్ మార్క్సి గ్రంథాలు బాగా చదివి మార్క్సిస్టుగానూ, కమ్యూనిస్టుగానూ గట్టి పునాది వేసుకున్నాడు.

లెనిన్ కుటుంబం కజాన్ నుంచి సమారాకు మారింది. 1891 లో లెనిన్ సెంట్ పీటర్స్ బర్గ్ విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలకు ప్రయివేటుగా కూర్చుని, మొదటి శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు.

తరువాత లెనిన్ విప్లవ కార్యకలాపాలలో చురుకుగా ప్రవేశించి, కమ్యూనిస్టు మానిఫెస్టోను జర్మను నుంచి రష్యను భాషలోకి అనువదించాడు.

నిరంకుశ పరిపాలనకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం సాగించాలంటే సమారా సరిఅయిన రంగం కాదనిపించింది. లెనిన్ జార్ చక్రవర్తుల రాజధాని అయిన సెంట్ పీటర్స్ బర్గ్ కు 1893 లో చేరాడు.

రాజధానిలో లెనిన్ గడిపిన నాలుగైదేళ్ళు (1893-97) చాలా ముఖ్యమైనవి. అక్కడ ఆయన కార్మికులను సంఘటిత పరచటానికి, కమ్యూనిస్టు పార్టీని స్థాపించటానికి కృషిచేశాడు.

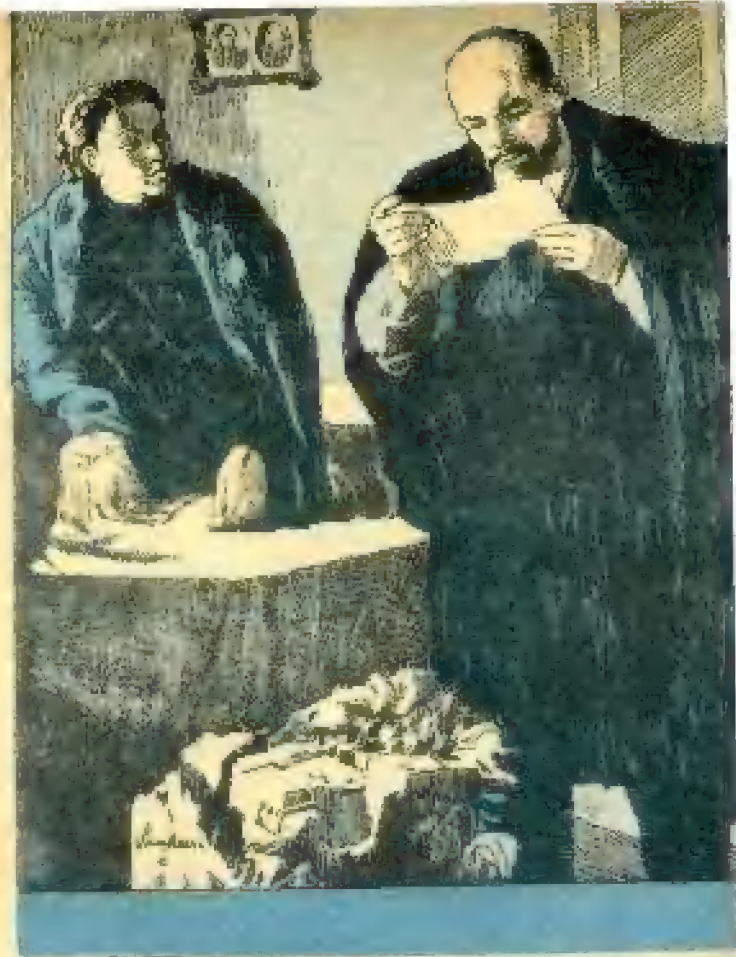

1894 ఆరంభంలో నదేజ్ క్రాస్స్కాయా అనే అమెతో లెనిన్ కు పరిచయం అయింది. ఆమె అధివారాలు రాత్రి పాఠశాలలో వయో జనులకు విద్య చెబుతూ ఉండేది. అమె మార్క్సిస్టు కార్యకర్తల బృందంలో చేరి, ఆశయసామ్యం కారణంగా లెనిన్ కు పన్ని ఏడుసార్లు అయింది. వారిద్దరూ పెళ్ళాడి, జీవితంలోనూ, విప్లవ జీవితంలోనూ కూడా భాగస్వాములయ్యారు.

లెనిన్ చాలా రకాల తప్పుడు వాదనలను ఖండిస్తూ పుస్తకాలు రాశాడు. రష్యాలో పెట్టుబడిదారీ అభివృద్ధి కాదనీ, శాసనాన్ని నిరసించరాదనీ, రకరకాల తప్పుడు సిద్ధాంతాలను "అభ్యుదయ" వారులే ప్రచారం చేశారు. నిరంకుశపాలననూ, భూస్వాములనూ, "బూర్జువా" లనూ ప్రతిఘటించటానికి కార్మికవర్గానికి, రైతాంగానికి మధ్య మైత్రి ఏర్పడాలనీ, వారే సమసమాజాన్ని నిర్మించగలరనీ లెనిన్ సిద్ధాంతీకరించాడు.

నిశితమైన సిద్ధాంతాలు ప్రతిపాదించి, తప్పుడు సిద్ధాంతాలను ఖండిస్తూ రచనలు చేసి లెనిన్ సెంట్రల్ పీటర్స్ బర్గ్ మార్క్సిస్టు లకు నాయకుడుగా అయ్యాడు.

1895 వసంతంలో, స్వీజర్లాండ్, ప్రాన్స్, జర్మనీలు పర్యటించి, అక్కడి

కార్మికులనూ, ప్రముఖ విప్లవకారులనూ కలుసుకున్నాడు. అదే ఏడు హేమంత రుతువులో ఆయన రష్యాకు తిరిగి వచ్చి, రాజధానిలోని మార్క్సిస్టు బృందాలన్నిటినీ ఒకటిగా చేసి, "కార్మికవర్గ విముక్తి పోరాట సమితి" ఏర్పాటు చేశాడు. మాస్కో, కియివ్ లాటి మరికొన్ని నగరాలలో కూడా ఇలాటి సంస్థలూ, యూనియనులూ ఏర్పాటయ్యాయి.

ఈ ఉద్యమం కొరకు "రబోచియే ద్యేల" (కార్మిక కర్తవ్యం) అనే పత్రిక ప్రారంభించటానికి కూడా నిర్ణయం జరిగింది. అయితే ఈ పత్రిక తొలి సంచిక

వెలువడ నున్న సమయంలో పోలీసులు దాడి చేసి, లెనిన్ నూ, ఆయన సహచరులనూ అరెస్టు చేసి, జైలుకు పంపారు.

కాని ఇలాంటి అవాంతరాలు చూసి నిరుత్సాహ పడే రకంకాదు లెనిన్. ఆయన జైలులో వుండే విముక్తిపోరాట సమితిని నడిపాడు. సమితి కోసం కరపత్రాలూ, ప్రకటనలూ రాశాడు. అవి బయటికి వెళ్ళి, రహస్యంగా అచ్చు అయ్యేవి. ఆయన 14 మాసాల పాటు జైల్లో ఉన్నాడు.

ఈ రోజుల్లోనే లెనిన్ "రష్యాలో పెట్టుబడిదారీ విధానాభివృద్ధి" అన్న అతి ముఖ్యమైన గ్రంథం రచించటం ప్రారంభించాడు.

1897 ఆరంభంలో లెనిన్ కు తూర్పు సైబీరియాలో మూడేళ్ళపాటు ప్రవాసశిక్ష విధించబడింది. ఆయనను షుషెన్ స్కాయ అనే గ్రామానికి పంపారు. అది రైలుకు దాదాపు 400 మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న చిన్న గ్రామం.

లెనిన్ సైబీరియా చేరిన ఒక సంవత్సరానికి క్రూప్స్కాయా కూడా విముక్తి పొరాట సమితి కార్యకలాపాల సందర్భంలోనే అరెస్టు అయింది. ఆమె లెనిన్ వద్దకు వెళ్ళి టానికి ప్రభుత్వం అనుమతించింది. వారిద్దరి వివాహమూ సైబీరియాలోనే జరిగింది.

సైబీరియా ప్రవాసంలో ఉంటూ లెనిన్ పార్టీ కార్యక్రమ ముసాయిదా తయారు చేశాడు. అంతేకాక 30 కి పైగా పుస్తకాలు రాశాడు కూడా.

1900 జనవరి 29 న లెనిన్ ప్రవాసం పూర్తి అయింది. ఆయన తిరిగి వచ్చాడు. అయితే ఆయనను ప్రభుత్వం మాస్కోలో గాని, రాజధానిలో గాని, ఏ ప్రముఖ పారిశ్రామిక నగరంలో గాని స్థిరపడనివ్వ లేదు. అందుచేత ఆయన, సెంట్ పీటర్స్ బర్గ్ కు దగ్గరలో ఉండాలనే ఉద్దేశంతో, "స్పీక్స్" అనే గ్రామంలో తన నివాసం ఏర్పాటు చేసుకున్నాడు.

టీర్కిశి నైర్నతి మూలలో ఉన్న కోనదీవిలో అస్టిలిపియోస్ దేవాలయం ఉండేది. అది ఔషధ దేవత ఆలయం. ఇప్పుడు శిథిలమైపోయింది. ఈ శిథిలాలను ప్రాంతంలో ఒక కర్షకుడు భూమి దున్నుతూండగా ఈ ప్రాచీన శిల్పం బయటపడింది. అది 1800 ఏళ్ళనాటిదని అంచనా వేశారు. సుప్రసిద్ధ గ్రీకు “థస్టంకిరి” అయిన హెరోడోటస్ విగ్రహమే అది అని నమ్ముతున్నారు. ఆయన ఈ దీవిలోనే జన్మించాడు.

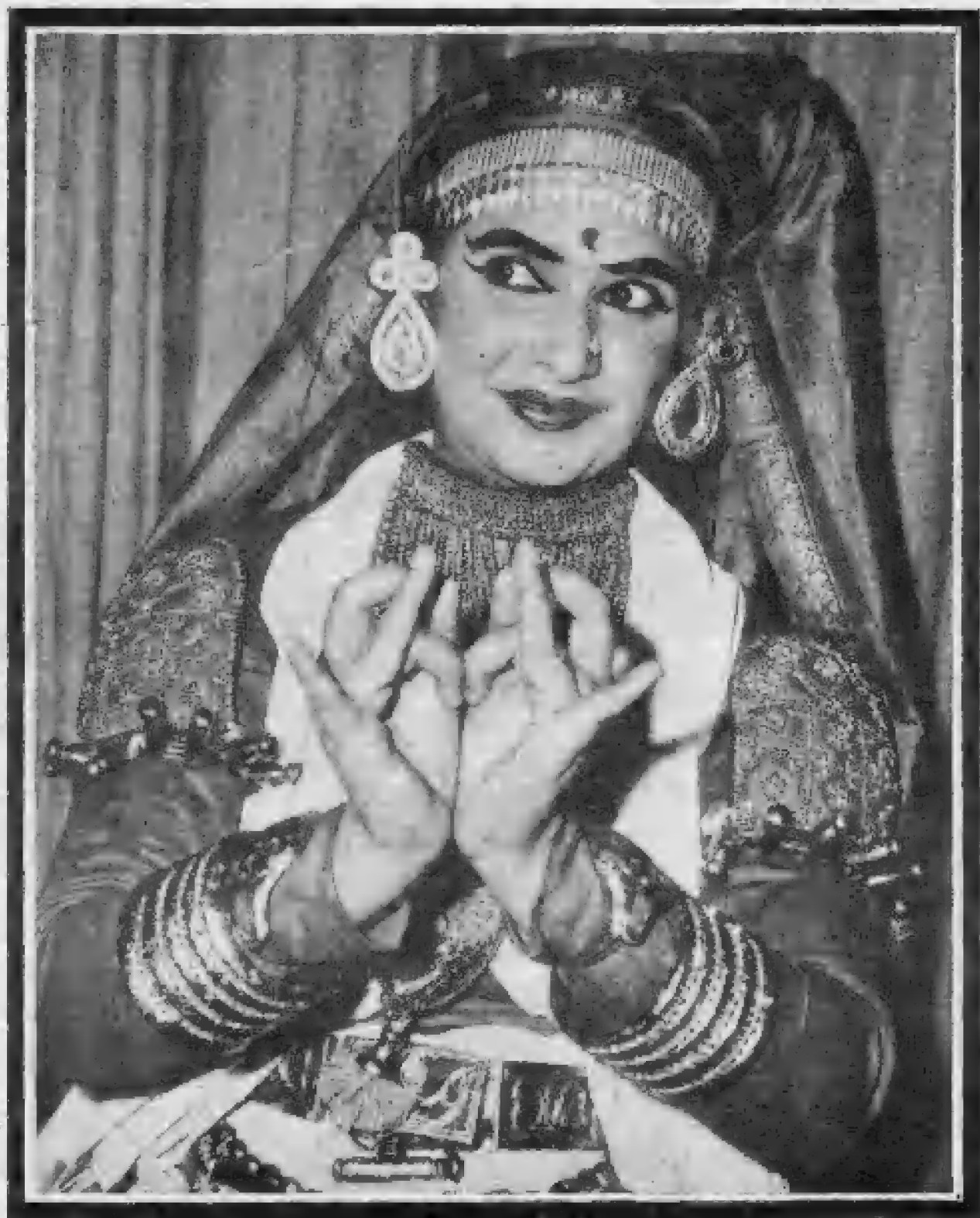

బహుమతి
పొందిన వ్యక్తి

ఈ వేషం

పంపినవారు :
డి. ప్రసాదరావు, తెలూరు

అమృత
తొందిన వ్యాఖ్య

ఎవరి కోసం?

పరిచినవారు:
డి. ప్రసాదరావు, వెంమూరు

పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 20 లు

ఈ పోటో వ్యాఖ్యలు 1970 ఆగస్టు నెల సంచికలో ప్రకటించబడును

★ పై పోటోలకు నరి బవ వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.)

★ జూన్ నెల అఖరు తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలించబడవు.

★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న పెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 20/- లు బహుమానం.

★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పొమ్మకార్లు పైన వ్రాసి, ఈ ఆద్రసుకు పంపాలి :- చందమామ పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

జూన్ నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి పోటో : ఈ వేషం

రెండవ పోటో : ఎవరి కోసం?

సంపినవారు : దాసరి ప్రసాదరావు,

చేమూరు. (గుంటూరు జిల్లా)

బహుమతి మొత్తం రు. 20/- ఈ నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

‘ చదువులోనూ ఆటలోనూ
ఆమె నేర్పు గలది! ’

కానీ, హార్లిక్స్ నుండి ఆమెకు
సంతోషం వస్తోంది. నేను
ఆమెకు హార్లిక్స్ తీసుకువచ్చాను.

కానీ, ఆమె అన్నాడు: "అదనపు
శక్తి కోసం మీ ఆమ్మాయికి
హార్లిక్స్ తీసుకువచ్చండి."

హార్లిక్స్ తీసుకువచ్చండి. ఆమె
అదనపు శక్తిని పొందుతుంది!

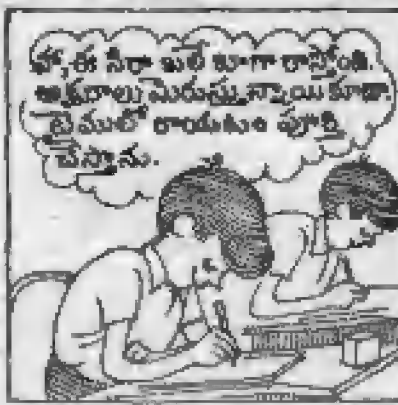
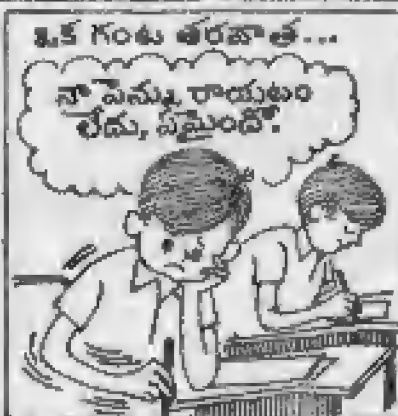
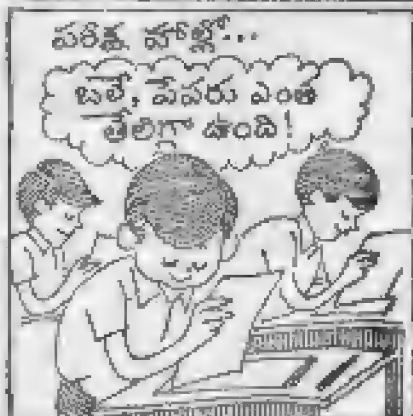
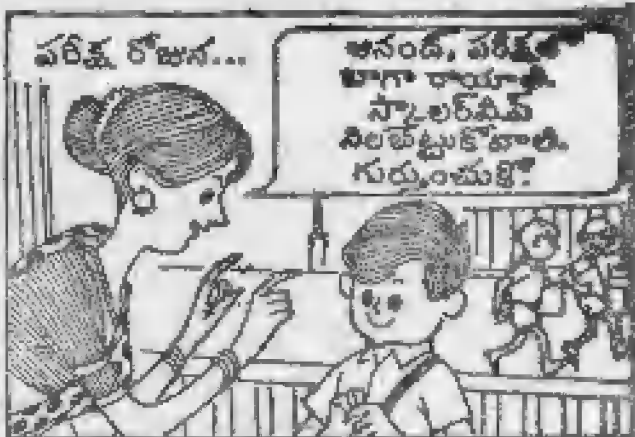
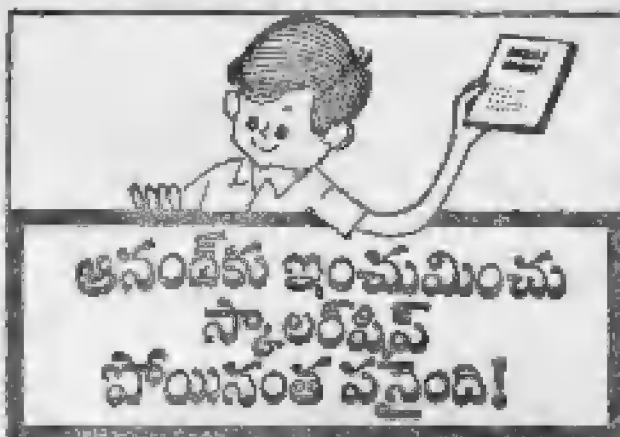
హార్లిక్స్ అదనపు శక్తిని కలిగిస్తుంది!

హార్లిక్స్ తీసుకువచ్చండి. ఆమె
అదనపు శక్తిని పొందుతుంది!

HL 7573 A

vision 703 tel

అంతు లేని ఆనందాన్ని పొందండి చూయింగ్ గమ్ చప్పరించి చూడండి!

కష్టం పెప్పర్ మింట్ రుచిగల
రికెట్స్
చూయింగ్ గమ్

60 వైసలకు 12

10 వైసలకు 2

అడమి చారి శివమణి కల్యాణి

సవ్యమైన పెంపకానికి రక్తి బోర్నవిటా శక్తి !

ఎదిగే వయసులోని చదువుకొనే పిల్లలకు రోజువారీ రోజునంవలన చేతులే
శక్తి దాలమ. వారికి శక్తిగ్నే శక్తి అంతా చదువులో అలెల్లో హరింపు
అయిపోతుంది. పిల్లల సవ్యమైన పెంపకానికి సరియైన
రోషణకు అధిక శక్తి వాటి అభివరం. తగిన శక్తిని
వజుకూర్చేందుకు వారికి ప్రతిరోజూ బోర్నవిటా
ఇవ్వాలి. బోర్నవిటాతో పిల్లలు ఆరోగ్యంగా
ఉత్సాహంగా ఉండగలరు. చుదికరమై శక్తి
పోషకమైన బోర్నవిటా కోకో, పాలు, మాల్ట్,
పెంచదారెల సంతులిత మిశ్రమము, మరి దీవిని
కయూరు చేసేవారు — క్యాథలిన్

Bournvita (0.98) 2 EL

శక్తి, ఉత్సాహం మరియు రుచితోనం - డోక్టర్ బోర్నవిటా !

మీ మీ సరకుల పట్టిలో
ఉండే లీకాలిది
ఆ టిపేర్ A-1 డస్ట్
రుచికి అమోఘం
సువాసనలో గొప్పతనం
తరచి తరచి చూడండి
—డబ్బు ఆదా చేస్తుంది!

బ్రూక్ బాండ్ A-1 డస్ట్
వ్యాకెట్టుకు
హెచ్చు కప్పుల మంచి టీ

BB 5381

వివా

తెండు విభములుగా ఆరోగ్యమును కలిగించే పానీయము

**పగలంతా ఎంతో శక్తి...
రాత్రంతా సుఖమైన విశ్రాంతి**

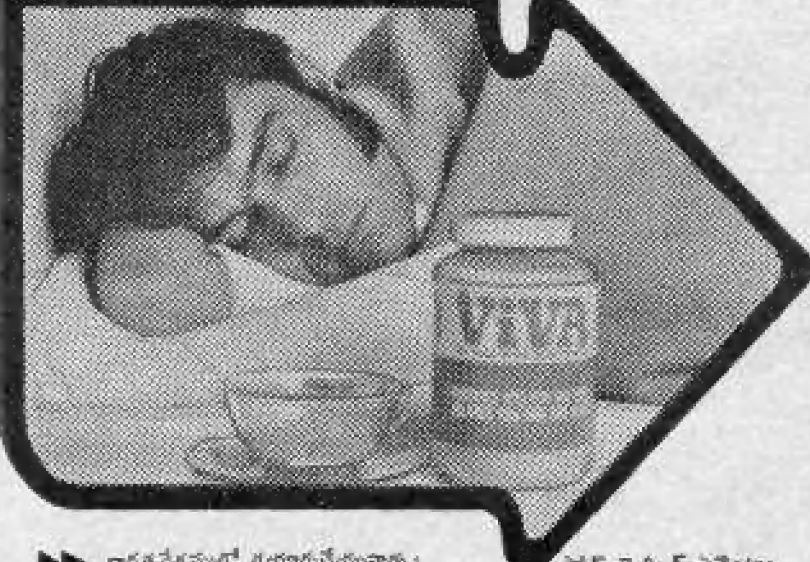
ప్రాట్టున్న వివా త్రాగుతే... రోజంతా ఉత్సాహముగా ఉంటారు! మాక్స్, గోడును మరియు ప్రోటీనులతో వివాలోని ఘృత్తి మీగడగల పాలు పుష్టివంతముగా చేయబడినవి.

రాత్రి వివా త్రాగుతే... రాత్రుంగా గాఢముగా నిద్రపడుతుంది! వివా యొక్క పనందై వరుస మరియు లానిలోని పోషకవంత మైన పదార్థములు స్నాయువులను నిలపదున్నాయి, నరములకు ఉపశమనమును కలిగిస్తాయి, కంఠరములకు నేదచేరుస్తాయి.

వివా సులభముగా జీర్ణమవుతుంది... రోగులకు మరియు రోగమునుండి కోలుకొంటున్న వారికి ప్రత్యేకముగా నిపారుచేయబడినది.

ఆరోగ్యమునకు త్రాగండి వివా!

నీళ్లలో లేక పాలలో దాని రుచి అహ!

రాత్రంతా శక్తియుతో కలుగుచేయునామ:

జగత్ డిట్ ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్,
జగత్ డిట్ వగర్, హుమిర్ (మంజూర్)

పోర్ నెల్లింగ్ ఏజెంట్లు:

జోడు ప్రొడక్ట్స్ మార్కెటింగ్ ఏజెన్సీ,

ఎ కెఎంఎస్ ఆఫ్ సొరారామన్ నెట్వర్క్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్.

Shilpi j.i-4a/70 tel.

Remo Remo Arts

ఫెల్లులకా వాడెక్కడో

జగత్ జాతర

అనీస్ ఫిలింస్
రిలీజ్

నర్తకత్వం: KV.నంధనరావు • P.మీ.ప్రశ్నారావు • K.రాఘవ
నిర్మాతలు:

LAKSHMI

AWARDS!

WON PLINY

**YET WE DON'T SAY
WE ARE THE BEST**

**ONLY
WE DO OUR BEST**

भारत सरकार
स्वा और प्रसारण मंत्रालय
स्वा और सजावट पर राजपुर
स्वा प्रमाणपत्र

PRASAD PROCESS PRIVATE LTD
CHANDI AND BUILDINGS MADRAS-26

